

Experți elaborare: Maxim Andreia Nicoleta

Bărbos Liana Cecilia

Szabó Zsolt

Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limba maghiară Auxiliar pentru clasa a VIII-a

Experți validare: Alt Adina-Cornelia

Galeș Iuliana

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

INTRODUCERE

A. PREZENTARE GENERALĂ

Auxiliarul pentru dezvoltarea competențelor de comunicare în limba română, clasa a VIII-a aparține seriei auxiliarelor elaborate în cadrul proiectului „Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România”, implementat în perioada 2022-2023 de Ministerul Educației, în parteneriat cu Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Centrul de Formare Continuă în Limba Maghiară Oradea, Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János” Harghita.

Elaborarea seriei de auxiliare în cadrul acestui proiect reprezintă un binevenit demers care se înscrie în tradiția cercetărilor și lucrărilor, publicate începând cu anul 2005, vizând predarea-învățarea-evaluarea limbii române nematerne și a literaturii române.

Prezenta lucrare facilitează aplicarea Programei de *Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară*, OMEN 3393/ 28.02.2017, destinată clasei a VIII-a, urmărindu-se și corelațiile cu programa de clasa a VII-a. În același timp, în ceea ce privește evaluarea, se are în vedere atât evaluarea internă, cât și pregătirea pentru evaluarea externă prin fișe de lucru centrate pe recapitulare și sinteză.

Prezentul auxiliar oferă profesorilor de limba și literatura română din școli și secții cu limba de predare maghiară o serie de variante – conform modelului actual (2022) – subiecte pentru evaluarea națională a absolvenților de clasa a VIII-a, adaptate tipurilor de bilingvism.

Auxiliarul asigură profesorilor un suport didactic, ajutându-i să găsească o aplicare corespunzătoare a tuturor competențelor generale.

B. CUPRINS

I. Test de evaluare predictivă	4
II. Fișă de recapitulare și sinteză a materiei de clasa a VII-a	9
III. Fișă de lucru: textul narativ literar	18
IV. Fișă de lucru: textul dramatic	31
V. Fișe de lucru: textul liric	42
VI. Fișă de lucru: textul explicativ	56
VII. Subiecte pentru evaluarea națională a absolvenților de clasa a VIII-a	61

I EVALUARE PREDICTIVĂ

Citește cu atenție textul de mai jos și rezolvă cerințele propuse:

Când mă trezesc e aproape întuneric în odaie. Trag perdelele și deschid larg fereastra în revărsatul zorilor. Afară plouă mărunț și cerul greu, de plumb, s-a lăsat jos de tot, încât aș putea să-l ating cu mâna.

Ce vreme frumoasă era ieri. Și acum...Păcat! Tocmai în prima zi de școală!

Sunt trist, bolnav de trist. Nu mă doare nimic, simt numai o apăsare, parcă s-ar fi îngreunat aerul și mă zdrobește. Aș vrea să plec acasă, mi-e dor de mama, de moș Ioniță, de Grivei, de toți ai mei. Aici mă simt singur, străin, părăsit. Îmi vine chiar să plâng.

Ceilalți sunt în sufragerie. Marița îmi aduce cafeaua cu lapte, dar nu m-ating de ea. Nu mi-e foame.

— Ce ai? Mă întreabă Magotu.

— Nimic.

Ce pot să-i spun? Vine și Lotte. Și-a îmbrăcat uniforma de școlăriță și e schimbată mult. Poartă șorț negru și rochie cu guleraș alb, brodat. Aș vrea ca ea să mă întrebe de ce nu beau cafeaua cu lapte, dar nu mă întreabă. Asta mă întristează și mai mult.

Magotu zice să nu iau ghiozdanul cu mine, pentru că astăzi nu facem lecții. Nici mâine, nici în restul săptămânii. El știe, e elev vechi, cu experiență.

Zgără pleacă cel dintâi, școala lui e departe, face aproape un kilometru pe jos. După un timp, plec și eu cu Magotu. Gigi rămâne s-o conducă pe Lotte, fiindcă au același drum. [...] Trecem pe lângă un elev care stă rezemat de-o fereastră și citește o carte. Privirile mele se încrucișează cu ale lui, ca două fulgere. Are ochii mari, neasemuiți de mari și de luminoși, aduce puțin cu actorul de cinema Mosjukin, care-i slăbiciunea mea.

— Cine-i băiatul acela? Îl cunoști? Îl întreb pe Magotu la ureche.

— E unu, Șoimaru... dintr-a V-a. Face pe poetul în păpurîș. Ai ceva cu el?

— Nu, nimic...Voiam numai să știu.... așa, din curiozitate.

Mihail Drumeș, *Elevul Dima dintr-a șaptea*

Subiectul I

30 puncte

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

1. Precizează câte un sinonim contextual pentru următoarele cuvinte:

6 puncte

odaie:

trist:

rezemat:

2. Notează, din textul dat, două cuvinte din câmpul lexico-semantic al cuvântului *școală*.

2 puncte

3. Alcătuieste un enunț în care să utilizezi omonimul cuvântului *care* din secvența: „Trecem pe lângă un elev care stă rezemat de-o fereastră și citește o carte.”.

4 puncte

4. Precizează modul de formare al următoarelor cuvinte:

4

puncte

gulerăș:

departe:

5. Notează, în tabelul pentru răspuns, litera corespunzătoare valorii morfologice a fiecărui cuvânt subliniat în secvențele: „Afară plouă mărunt și cerul greu, de plumb, s-a lăsat jos de tot, încât aș putea să-l ating cu mâna.”.

8 puncte

Cuvântul	Funcția sintactică
1. mărunt	a) pronume personal
2. greu	b) verb predicativ
3. aş putea	c) adverb de mod
4. -l	d) adjectiv propriu-zis

e) substantiv comun

Tabel pentru răspuns:

Cuvântul	Litera corespunzătoare răspunsului corect
1.	
2.	
3.	
4.	

6. Construiește un enunț în care substantivul *coleg* să aibă funcția sintactică de atribut substantival. 6 puncte

Subiectul II

60 puncte

1. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. 10

puncte

Enunțul	Adevărat	Fals
În prima zi de școală este o vreme frumoasă.		
Personajul-narator se simte singur, dar totuși în siguranță.		
Lotte poartă o uniformă colorată.		
Școala lui Zgâră este aproape de locuință.		
Lotte este condusă de Magotu la școală.		

2. Transcrie, din textul dat, o enumerație.

4 puncte

3. Precizează o trăsătură a personajului-narator, indicând mijlocul de caracterizare.

6 puncte

trăsătură:

mijlocul de caracterizare:

4. Redactează un text narativ, de minimum 70 de cuvinte, în care să prezinți prima zi de școală din clasa a VIII-a.

40 de puncte

În redactarea textului vei avea în vedere:

- să respecti structura textului narativ prin adecvare la cerință;
- să organizezi ideile în mod logic;
- să integrezi un dialog de trei – cinci replici.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 30 puncte
- redactarea compunerii – 10 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Textul nu va fi precedat de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care textul are minimum 70 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Se acordă 10 puncte din oficiu!

<https://pixabay.com/ro/illustrations/descarca-de-succes-bifeaza-expert-1002802/>

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

II FIȘĂ DE LUCRU

RECAPITULARE ȘI SINTEZĂ

Pregătește-te de lectură

1. Asociază denumirile din coloana A cu imaginile din coloana B.

A

B

1. coasă

a)

<https://pixabay.com/ro/photos/indiana-hambar-cer-nori-peisaj-1888207/>

2. frâu

b)

https://www.istockphoto.com/ro/fotografie/co%25C8%99-de-legume-gm511378964-86631093?utm_source=pixabay&utm_medium=affiliate&utm_campaign=ADP_photo_sponsored&utm_content=https%3A%2F%2Fpixabay.com%2Fro%2Fphotos%2Flegume-co%25C5%259F-co%25C8%2599-de-legume-recolta-752153%2F&utm_term=vegetables+basket

3. hambar

c)

https://stock.adobe.com/ro/search?load_type=search&is-recent_search=&search_type=autosuggest&k=rake&native_visual_search=&similar_content_id=&acp=0&aco=rake&asset_id=280996366

4. fân

d)

<https://www.istockphoto.com/ro/fotografie/coasa-izolat%C4%B3-pe-alb-vechea-ferm%C4%B3-pune-%C3%AE-n-aplicare-gm506219268-84107891?phrase=a+cosi>

5. recoltă

e)

<https://pixabay.com/ro/photos/ponei-m%C3%A2nz-cal-cap-c%C4%B3lare-ponei-6126741/>

6. greblă

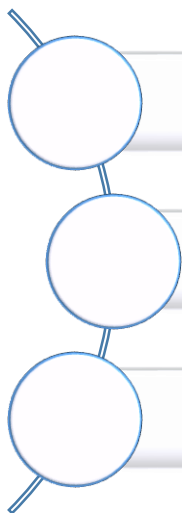
https://www.istockphoto.com/ro/fotografie/f%C3%A2n-izolat-pe-un-fundal-alb-gm1407731736-458835001?utm_source=ixabay&utm_medium=affiliate&utm_campaign=ADP_photo_sponsored&utm_content=https%3A%2F%2Fixabay.com%2Fphotos%2Fbaloturi-de-f%C3%A2n-rund%25C4%2583-ferm%25C4%2583-726976%2F&utm_term=hay+bales+round

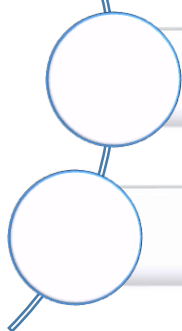

<https://www.istockphoto.com/ro/fotografie/lopata-veche-din-metal-ruginit-%C8%99i-murd%C4%83rie-din-lemn-gm174928895-22363841?phrase=lopat%C4%83>

1	2	3	4	5	6

2. Alcătuieste enunțuri, utilizând trei dintre cuvintele de la exercițiul anterior.

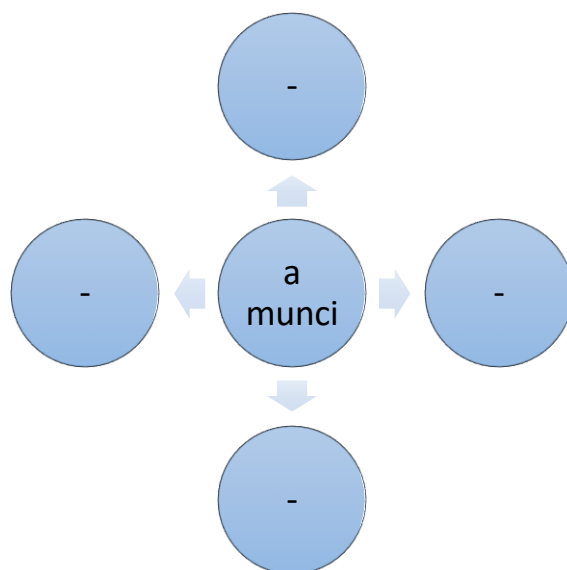

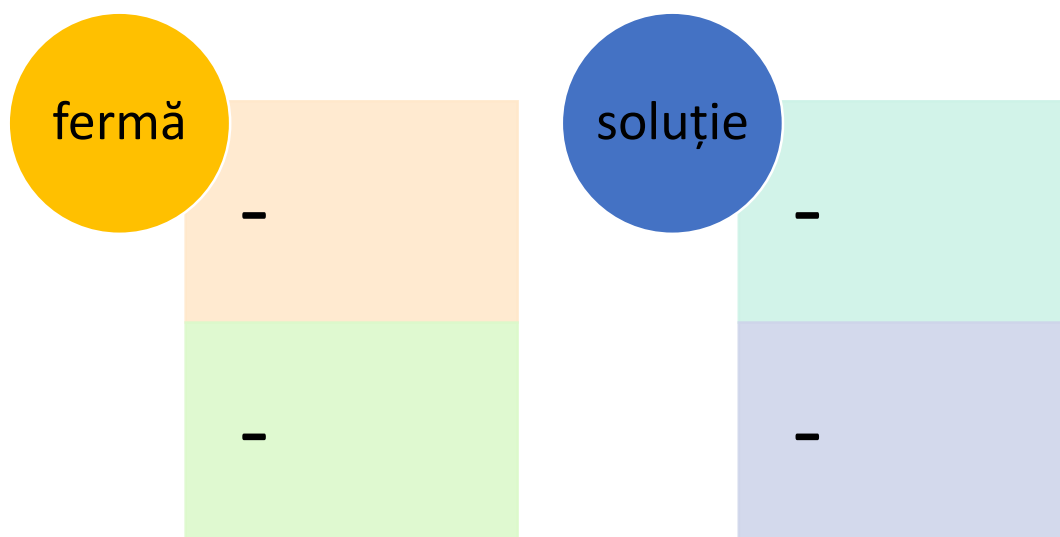
3. Imaginează-ți că participi la o discuție despre deschiderea unei ferme de animale în localitatea ta de domiciliu. Motivează, în minimum 20 de cuvinte, dacă e nevoie sau nu de o fermă într-o localitate.

4. Indică patru cuvinte din familia lexicală a verbului *a munci*. Precizează prin ce mijloc intern de îmbogățire a vocabularului s-au format două dintre cuvinte.

Sub semnul dialogului!

5. Lucrați în perechi! Aveți două minute la dispoziție să demonstrați, prin enunțuri, omonimia cuvintelor *fermă* și *soluție*.

Invitație la lectură!

Citește cu atenție următorul text:

Câtă nădușeală și câtă trudă cheltuiră ca să strângă fânul! Dar eforturile lor fuseseră din plin răsplătite, recolta fiind un succes și mai mare decât speraseră. Uneori munca era grea; uneltele fuseseră proiectate pentru oameni și nu pentru animale și era un mare pas înapoi faptul că nici un animal nu era capabil să folosească vreo unealtă care i-ar fi cerut să stea pe etichetele din spate. Dar porcii erau atât de inteligenți, încât găseau câte o soluție pentru orice greutate. Cât despre cai, aceștia cunoșteau fiecare colțisor al câmpului și, de fapt, înțelegeau mult mai bine decât Jones și oamenii lui ce sunt acelea cositul și greblatul, în realitate, porcii nu munceau, dar le conduceau și le supravegheau pe celelalte animale.

Având cunoștințe superioare, era natural ca ei să-și asume răspunderea. Boxer și Clover se înhămau singuri la coasă și la greblă — în zilele acelea, nimeni nu avea nevoie de frâie și hățuri — și se opinteau de jur împrejurul câmpului, câte un porc umblând mereu în urma lor și îndemnându-i: „Diiii-ăăă, tovarășe!” sau: „Hooo, prrr, înapoi, tovarășe!”, după cum era cazul. Și fiecare animal, până la cel mai umil, muncea la întorsul sau strânsul fânului.

Până și rațele și găinile mergeau încoace și încolo, toată ziua, prin soare, purtând firișoare de fân în ciocuri. În final, recoltarea se sfârși cu două zile mai repede decât le luase de obicei lui Jones și oamenilor lui. Mai mult decât atât, era cea mai mare recoltă pe care o cunoscuse ferma. Nu exista nici o pierdere de nici un fel; găinile și rațele, cu ochii lor pătrunzători, strânseseră până la ultimul fir. Și nici un animal de la fermă nu furase mai mult de o gură de fân. În toată vara aceea, munca la fermă se desfășură cu exactitate de ceasornic.

Animalele erau fericite, așa cum nu-și închipuiseră niciodată că ar fi putut ajunge. Fiecare gură de hrană era o plăcere deosebită, acum, când era cu adevărat propria lor hrană, produsă de ele însele și pentru ele însele, nu împărțită de vreun stăpân zgârcit. Odată plecate ființele omenești parazitare, acei buni-de-nimica, toată lumea avea mai mult de mâncare. Era și mai mult timp de odihnă, deși animalele nu aveau experiență. Se lovira de multe greutăți — de exemplu, spre sfârșitul anului, după ce recoltară grâul, trebuia să zdrobească spicele în maniera antică și să împrăștie pleava suflând peste ea, din moment ce nu exista mașină de treierat la fermă — dar porcii, cu inteligența lor și Boxer, cu mușchii lui formidabili ieșeau întotdeauna din încurcătură. Boxer era obiectul admirației tuturor.

El muncise din greu încă de pe vremea lui Jones, dar acum parcă ar fi fost trei cai, nu unul; erau zile când întreaga muncă de la fermă părea că se reazemă pe umerii lui puternici. Făcuse o înțelegere cu unul dintre cocoșii tineri să-l trezească dimineața cu jumătate de oră înaintea celorlalte animale și se prezenta voluntar la câte o corvoadă care se dovedea necesară înainte de începutul zilei de muncă obișnuite. Răspunsul lui la orice problemă și la orice impediment era: „O să muncesc mai mult!” — și pe acesta îl adoptase ca deviză personală.

George Orwell, *Ferma animalelor*

Să înțelegem! Să descoperim!

Răspunde corect la următoarele cerințe:

1. a. Explică, oral, sensul cuvintelor/grupurilor de cuvinte de mai jos.

nădușeală

	buni-de-nimica
inteligenți	
	mergeau înapoi și încolo
succes	

b. Alcătuieste enunțuri cu trei dintre cuvintele date.

2. Transcrie, din text, interjecții.

3. Indică modul și timpul verbelor din fragmentul de mai jos:

Animalele erau fericite, așa cum nu-și închipuiseră niciodată că ar fi putut ajunge.

4. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect:

Valoarea morfologică a cuvântului subliniat din structura „cea mai mare recoltă pe care o cunoscuse ferma” este:

a) pronume relativ.

- b) adjectiv pronominal relativ.
- c) pronume interogativ.
- d) adjectiv pronominal interogativ.

Răspunsul corect:

5. Rescrie secvența „Uneori munca era grea”, modificând numărul verbului și al substantivului.

Sub semnul dialogului!

6. Lucrați în perechi! Notați cinci cuvinte din câmpul semantic al *fermei*.

7. Precizează trei idei principale din text.

8. Formulează două întrebări pe care i le-ai adresa personajului Boxer, dacă l-ai întâlni. În redactarea răspunsului tău, vei utiliza *un adverb interogativ* și *un pronume personal*, pe care le vei sublinia.

9. Explică, în două – trei enunțuri, un motiv pentru care animalele din fermă au muncit din greu toată vara.

10. Prezintă, în 20 – 30 de cuvinte, o trăsătură a textului narativ literar (narațiunea la persoana a III-a), valorificând fragmentul dat.

11. Crezi că îngrijirea animalelor este interesantă pentru copiii de azi? Motivează-ți răspunsul, în minimum 20 de cuvinte, valorificând textul dat.

12. Asociază fragmentul din „Ferma animalelor” de George Orwell cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în cel puțin 50 de cuvinte, o valoare, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.

III FIȘĂ DE LUCRU

TEXTUL NARATIV LITERAR

Pregătește-te de lectură

1. Asociază, consultând un dicționar, denumirilor populare ale lunilor anului din prima coloană sinonimele potrivite din coloana a doua.

a. brumar	i. martie
b. florar	ii. iulie
c. germănar	iii. mai
d. ningău	iv. noiembrie
	v. decembrie

Răspunsul tău:

2. Se dau următoarele cuvinte: *înnegurat, a se ivi, a se zvârcoli, strânsoare, a zburda, hac*. Completează figurile date, respectând indicațiile:

- transcrie, din articolul de dicționar, sensul pe care îl are cuvântul în textul-suport;
- alcătuieste un enunț utilizând cuvântul cu sensul selectat.

înnegurat

ÎNNEGURÁT, -Ă, *înnegurați, -te*, adj. Acoperit de negură sau de ceață; întunecat; *fig.* (despre oameni, despre chipul sau despre privirea lor) întunecat, posomorât. – V. **înnegura**.

sensul: _____

enunțul: _____

a se ivi

IVÍ, *ivesc*, vb. IV. Refl. A se arăta, a apărea (dintr-odată, pe neașteptate), a ieși la iveală, a se descoperi. – Din sl. **javiti**.

sensul: _____

enunțul: _____

a se zvârcoli

ZVÂRCOLÍ, *zvârcolesc*, vb. IV. Refl. **1.** A se zbate, a face mișcări spasmodice (de durere). ♦ A se întoarce (în așternut) de pe o parte pe alta (de neliniște); *p. ext.* a se învârti încoace și încolo de neastâmpăr; a nu-și găsi locul. **2.** Fig. A se agita, a se zbuciuma, a se frământa sufletește. – Cf. bg. vârgaljam.

sensul: _____

enunțul: _____

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

strânsoare

STRÂNSOĂRE, *strânsori*, s.f. **I. 1.** (Senzație de) apăsare, (de) presiune; încheștare. **2.** Fig. Îngrădire, constrângere. ♦ (Înv.) Cază, chin, suferință. **3.** Loc îngust, strâmt; calitatea, caracterul unui loc îngust, strâmt; îngustime. **II. 1.** (Pop.) Recoltă. ♦ Bogăție, averi acumulate. **2.** (Înv.) Colecție. – **Strâns**² + suf. -*oare*.

sensul: _____

enunțul: _____

a zburda

ZBURDĂ, *zburd*, vb. **I.** Intrans. A sălta, a alerga sprinten încoace și încolo; a se zbengui, a se juca cu voioșie; a se ține de nebunii, a se arăta lipsit de seriozitate. ♦ Expr. *A-i zburda (cuiva) inima* = a fi foarte vesel; a avea chef de petreceri. – Et. nec.

sensul: _____

enunțul: _____

hac	HAC, (2) hacuri, s. n. 1. (În expr.) <i>A-i veni/da</i> (cuiva sau la ceva) <i>de hac</i> = a găsi modalitatea, sistemul de a învinge, de a face inofensiv pe cineva sau ceva care supără ori provoacă nemulțumiri. 2. (Înv.) Salariu, leafă. – Din tc. hak .
	sensul: _____
	enunțul: _____

3. Având în vedere secvența „Dorințele de multe ori sunt mai puternice decât orice farmec. De-asta majoritatea oamenilor primesc doar una în viață.”, selectează dorința care ai vrea să îți fie îndeplinită. Prezintă-o colegilor, motivându-ți alegerea. În formularea răspunsului tău, vei folosi un complement circumstanțial de scop.

4. Precizează, într-un enunț, titlul unui text narativ în care personajului principal i se îndeplinește o dorință.

Invitație la lectură

Citește cu atenție următorul text:

Capitolul 1

Capitolul 2

Dorințele de multe ori sunt mai puternice decât orice farmec. De-asta majoritatea oamenilor primesc doar una în viață.

Într-o noapte friguroasă, la mijloc de Germănar, într-o cameră dintr-un turn ce dădea spre marea învolburată, o tânără regină se ruga la cerul vinețiu de afară. Iar în timp ce se ruga, ea făcea o vrajă.

Venea o furtună dinspre mare. De pe țărm, apele păreau vrăjite de ființe ascunse în nori, aducând potop și ploaie cu fiecare mișcare a unor mâini nevăzute.

Stând în genunchi, tânăra regină ținea în poală un șir lung de sfoară marinărească, abandonată în podul turnului cu mult înainte ca ea să vină la castel. Ochiul îi erau ațintiți spre cer și de abia clipeau, însă mâinile i se mișcau neîncetat, întorcând sfoara, deșirând-o, și în cele din urmă înnodând-o din ce în ce mai strâns, din ce în ce mai complicat.

Cu ochii afară pe fereastră, părul răvășit, mâinile înroșite și poala rochiei udă de la ploaie, Ruxandra privea cerul și, printre suspine, își spunea încet dorința.

Trecuseră mai bine de cinci ani de la nuntă, cinci ani de când venise la acest palat de lângă mare din munții în care crescuse, și nu îi fusese dat niciun copil, oricât de mare grijă ar fi avut și oricât de mulți vraci ar fi adus la curte. Așa că acum regina se ruga din nou, cu mai multă putere decât simțea de obicei, căci în zori aveau să fie Alexiile, ziua lor cea mai de preț, ziua în care toți cei de lângă ape erau binecuvântați, când apa îi răsplătea pe cei ce o onorau.

Iar afară era furtună.

Cerul era un fel de mare și el. Fără lună și plin de nori, nimic nu-l despărțea de marea ce i se întindea la picioare. Regina se ruga și, în același timp, neștiut nici măcar de ea, făcea o vrajă. Dorința ei era arzătoare ca soarele amiezii, și era auzită de multe urechi curioase dintre nori și de după valuri.

Visul, când o ajunse, o învălui ca un voal negru coborât din cer, ca și cum fusese înghițită în tăcere de un pește enorm. Poate că acest ultim gând îi rămase în minte, căci visă un pește. În vis, regina se afla la marginea unui râu înnegurat și rece ca gheața, ce părea să se scurgă din mare către munți, iar pe celălalt mal era o figură ascunsă de o pelerină. Aceasta ținea în brațe un pește enorm, straniu și cu totul din aur, dar care se zbătea din când în când de parcă ar fi fost viu. Când ființa de pe celălalt mal se uită la ea, regina îi simți privirea, deși fața îi era toată ascunsă de o glugă și de întunecimea din jurul lor. Cât vedea cu ochii, peștele părea a fi singurul lucru sclipitor din acea lume a visului ei.

— Asta ți-ai dorit, îi spuse ființa reginei, ridicând peștele ca pe o ofrandă. Spune-i bărbatului tău să meargă mâine în zori până la marginea mării cu un singur fir și o singură momeală. Să aducă acasă primul pește pe care îl va prinde și să îl măncați crud, amândoi. Apoi vei mai vedea.

Lăsa peștele să cadă în negura râului, unde fu imediat înghițit și dus de curent undeva departe, câteva sclipiri de aur ivindu-se din când în când în apa învolburată.

Regina se trezi în camera ei, nicicum în turnul din vis, și îi ceru numaidecât regelui să facă întocmai cum i se arătase în vis, și mare le fu mirarea tuturor de la curte când îl văzură întorcându-se la castel cu un pește cu totul și cu totul din aur, care totuși se zvârcolea în strânsoarea lui.

Le luă mult timp să-l mănânce, dar nu se opriă până nu îi deteră de hac. Mai târziu, aveau să spună că fusese cel mai bun pește pe care îl mâncaseră în viața lor. În acea zi însă n-aveau niciun alt gând decât să ducă vraja la bun sfârșit. Regele și regina mâncară peștele aproape cu solzi cu tot și, la scurtă vreme după aceea, regina anunță că în curând aveau să aibă un mic prinț zburdând pe holurile castelului.

Iar mult mai târziu, după una dintre cele mai mari ninsori ale lunii lui Ningău, când zăpada aproape că plutea și peste mare, Ruxandra născu un băiat în miezul zilei, cu părul ca focul și ochii ca marea, gata să fie scăldat în lumina soarelui.

după Adriana C. Grigore, *Apă, praf și soare*

Exersează

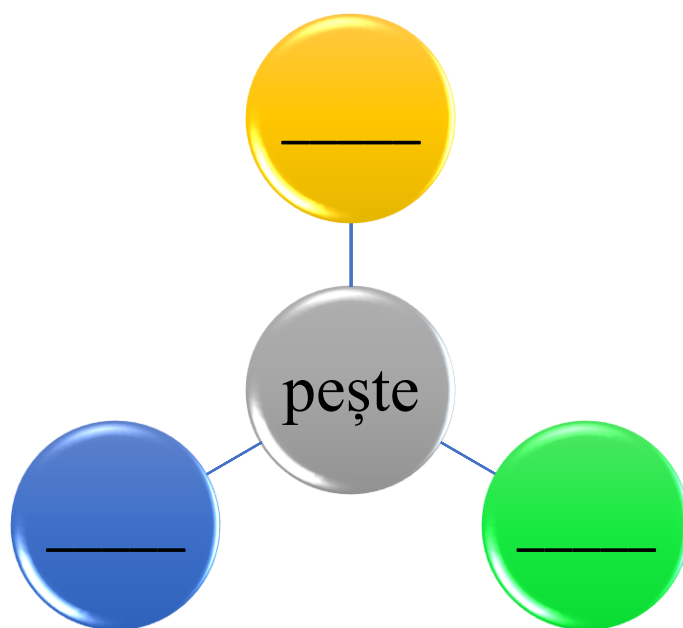
1. Transcrie, din text, câte două cuvinte care conțin diftong, respectiv vocale în hiat.

diftong:

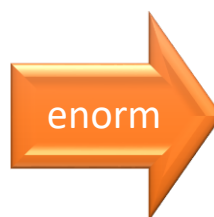
hiat:

2. Ilustrează, cu câte un exemplu din text, două mijloace interne de îmbogățire a vocabularului, pe care le vei preciza:

3. Notează trei termeni care aparțin familiei lexicale a cuvântului *pește*.

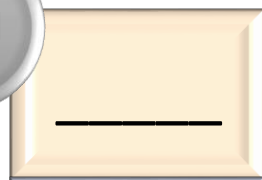
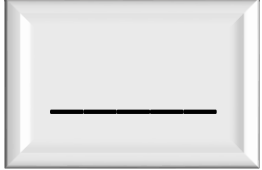
4. Precizează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor:

5. Alcătuieste enunțuri cu omonimele cuvintelor subliniate în următoarea secvență: „Visul, când o ajunse, o învălui ca un voal negru coborât din cer, ca și cum fusese înghițită în tăcere de un pește enorm. Poate că acest ultim gând îi rămase în minte, căci visă un pește. În vis, regina se afla la marginea unui râu înnegurat și rece ca gheața, ce părea să se scurgă din mare către munți, iar pe celălalt mal era o figură ascunsă de o pelerină.”.

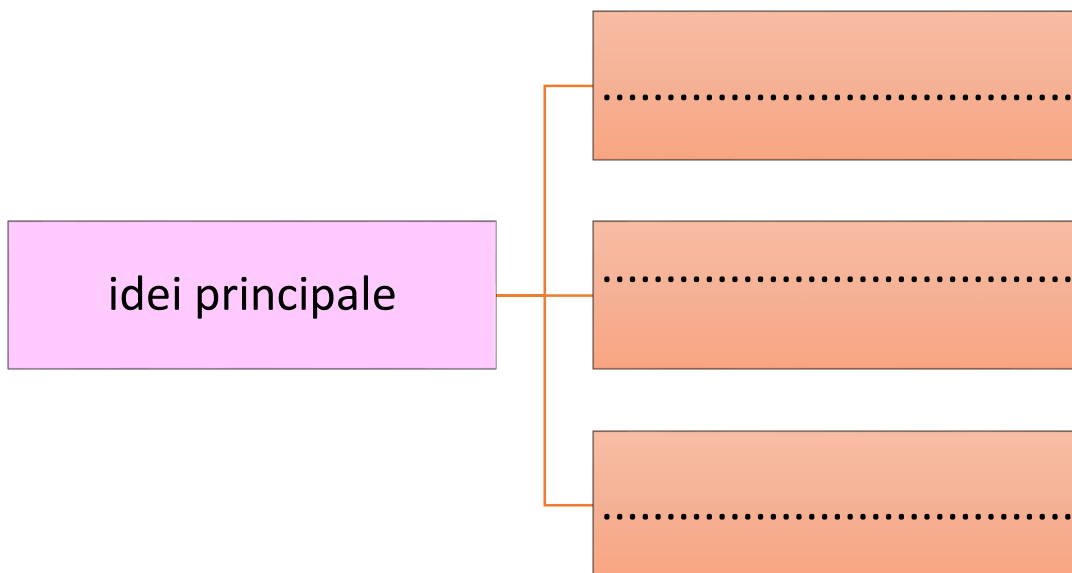
6. Transcrie, din text, două secvențe care indică *timpul* și două secvențe care indică *locul* acțiunii.

7. Ilustrează, prin câte o secvență relevantă, modurile de expunere prezente în textul dat, pe care le vei preciza.

8. La ce persoană sunt relatate întâmplările din narațiune? Motivează-ți, în una – două enunțuri, răspunsul.

9. Notează trei idei principale din text.

10. Scrie pe coloane separate aspectele plauzibile (care par să corespundă realității) și pe cele care aparțin ficțiunii.

aspecte plauzibile	aspecte ficționale
• _____ • _____	• _____ • _____

11. Completează figura dată cu exemple potrivite din textul dat:

epitet

• _____

repetiție

• _____

enumerație

• _____

comparație

• _____

12. **Lucrați în perechi!** Care este marea dorință a reginei? Formulați-vă răspunsul în scris într-un enunț.

13. Ce crezi că semnifică visul reginei?

14. Imaginează-ți că ai fost invitat la curte pentru a-l întâlni pe micului prinț. Formulează două reguli care crezi că ar trebui respectate cu ocazia acestui eveniment. În redactarea răspunsului tău, vei utiliza *un pronume de politețe* și un substantiv în cazul genitiv, pe care le vei sublinia.

Regula 1:

Regula 2:

15. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența: „Stând în genunchi, tânăra regină ținea în poală un șir lung de sfoară marinărească, abandonată în podul turnului cu mult înainte ca ea să vină la castel. Ochii îi erau ațintiți spre cer și de abia clipeau, însă mâinile i se mișcau neîncetat, întorcând sfoara, deșirând-o, și în cele din urmă înnodând-o din ce în ce mai strâns, din ce în ce mai complicat.”

Cuvântul	Valoarea morfologică
stând	
tânăra	
(de) sfoară	
i	
neîncetat	

16. Notează funcția sintactică a cuvintelor subliniate la exercițiul anterior:

**Instrumente Strutturali
2014-2020**

[illegible]

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

IV FIȘĂ DE LUCRU TEXTUL DRAMATIC

Pregătește-te de lectură

1. **Lucrați în echipe de câte 4 elevi!** Priviți cu atenție imaginea de mai jos și răspundeți la întrebări.

https://www.freepik.com/free-photo/two-women-are-happy-while-traveling-train-station-tourism-concept_4283064.htm#query=talking%20on%20train&position=12&from_view=search&track=ais

a) Despre ce credeți că vorbesc cele două persoane?

b) Ce titlu ar fi potrivit pentru această imagine?

c) Dacă ați avea posibilitatea să le adresați două întrebări persoanelor din imagine, care ar fi acelea? Motivați-vă opțiunile în minimum 30 de cuvinte.

Întrebări:

Motivare:

2. Asociază imaginile din coloana A cu denumirile din coloana B.

https://www.freepik.com/free-photo/hands-delivering-mail-package_885231.htm#page=2&query=package&position=28&from_view=search&track=sph

a.

A

B

1. gară

**COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ**

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

https://www.freepik.com/free-vector/old-style-voyage-suitcase-with-travel-stickers_2872093.htm#query=suitcase&position=0&from_view=search&track=sph

b.

2. peron

https://stock.adobe.com/pt/images/id/35903690?get_facets=1&order=relevance&safe_search=1&k=carriage&clickref=1100lwC5h3em&mv=affiliate&mv2=Freepik&as_camptype=&as_channel=affiliate&as_source=p&artnerize&as_campaign=Freepik&as_content=api&as_audience=srp&sdid=6WTV6YJ5

c.

3. pachet

https://www.freepik.com/free-photo/traveller-woman-train-station_5228435.htm#page=2&query=train%20station&position=8&from_view=search&track=ais

d.

4. geamantan

<https://pixabay.com/ro/photos/arad-feroviar-gara-2871908/>

e.

5. trăsură

6. magazin

Tabel pentru răspuns:

a	b	c	d	e

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

3. Alege pentru fiecare dintre substantivele date adjective aflate la diferite grade de comparație, pe care le vei preciza. Alcătuiește enunțuri cu sintagmele obținute.
Atenție! Un grad de comparație poate fi utilizat o singură dată.

Substantivul	Adjectiv/ Grad de comparație	Enunțul
Gară		
Peron		
Pachet		
Geamantan		
Trăsură		

4. **Lucrați în perechi!** Redactați un dialog legat de tema călătorie, de minimum șase replici. În formularea răspunsului, veți utiliza, pe rând, *un verb la modul indicativ, timpul perfect simplu, două substantive comune de genul feminin, un pronume negativ și un numeral*, pe care le veți sublinia.

5. Precizează funcția sintactică a fiecărui cuvânt subliniat din următorul enunț: I-am dat cartea Mariei, iar ea a dat-o mai departe.

dat

funcția sintactică:

Mariei

funcția sintactică:

ea

funcția sintactică:

o

funcția sintactică:

departe

funcția sintactică:

Invitație la lectură

Citește cu atenție următorul text:

SCENA 16 ȘEFUL - PASCU - PROFESORUL - apoi D-ra CUCU

PROFESORUL: (*luând pachetul, rămâne o secundă nemișcat*). Mulțumesc... Da... Mulțumesc... (*Se uită la pachet, pe urmă la cei doi. Pe urmă trecând spre stânga, aproape de fereastră, la lumină, desface repede pachetul și scoate de acolo un volum mare, pe care-l răsfoiește cu înfrigurare, ca și cum ar căuta o anumită pagină, un anumit lucru. Șeful și Pascu schimbă priviri intrigate*).

PASCU: (*Scoțând din valiză un alt pachet*): Uite și pachetul cucoanei d-tale, dom' Șef. L-am învelit în hârtie albastră, să nu le 'ncurc.

ȘEFUL: Bravo! Să trăiești. Îmi pare rău că nu e nevastă-mea aici, că te opream la masă. Avem o rață pe varză, o minune! A rămas de la prânz.

PASCU: Las-o pe altădată, că acum sunt grăbit. Nu vezi câte bagaje am?

ȘEFUL: (*ieșind în prag*): Ichime! Ichime! Ia pune mâna pe geamantanul lui domnu Pascu și du-l la trăsura. (*Ichim vine din stânga, ia geamantanele lăsate pe peron în fața ușii și dispare tot în stânga. În acel timp, din dreapta, pe peron, apare d-ra Cucu*).

PASCU: Săru' mâna d-ră Cucu. Să poftești mâine la magazin. Am adus noutăți.

D-ra CUCU: Nu mai calc în magazinul d-tale. Ai vândut fetelor dintr'a opta ruj de buze.

PASCU: Păi da, domnișoară Cucu. Eu sunt magazin general. Vând de toate și la toată lumea.

D-ra CUCU: Las' că discut eu cazul d-tale. (*amenințătoare*): În conferință!

PASCU: Îmi pare rău. Eu sunt magazin general. Vă salut. Mă duc. dom' Profesor Miroiu? Nu veniți în târg? Vă duc cu trăsura.

PROFESORUL: (*cufundat în lectură, o clipă nu aude nimic. Pe urmă abia tresare, parcă l-ar fi strigat cineva din somn*): Cum? (*privire vagă, năucită, apoi se reîntoarce la cartea lui*).

PASCU: (*schimbă o nouă privire nedumerită cu șeful și ridică din umeri*): 22 de mii.

ȘEFUL: 22.

PASCU: Am plecat. M-am dus. Vă salut.

ȘEFUL: Salutare, dom' Pascu, salutare. (*Pascu pleacă prin stânga*).

D-ra CUCU: Mă duc și eu. Dar am o rugămintă, domnule Ispas.

ȘEFUL: La ordin.

D-ra CUCU: Dacă vezi o elevă de-a noastră, ia-i numărul.

ȘEFUL: Îi iau. Dar nu mai stai la acceleratul de Sinaia?

D-ra CUCU: Nu, că e târziu. Și uite, se întunecă. (*într'adevăr, de câteva clipe lumina a început să scadă*): Domnule Miroiu, mergi în oraș? (*Profesorul nu aude. E absorbit de lectură*).

ȘEFUL: (*încet*): D-ră Cucu! Știi d-ta ce carte citește profesorul?

D-ra CUCU: De unde să știu? (*cu dispreț*): O carte de-ale lui.

ȘEFUL: Știi cât costă? Știi câți bani a dat pe ea? (*tăcere pentru a-și pregăti lovitura*). 22 de mii de lei.

D-ra CUCU (*speriată*): Nu mai spune.

ȘEFUL: Pe ochii mei (*repede, explicații*): Mi-a spus Pascu că el i-a adus-o de la București, 22 de mii. 22 de hârtii de câte o mie.

D-ra CUCU: E nebun.

ȘEFUL: Nu e lucru curat.

D-ra CUCU (*facând un pas*): Stai că-l întreb.

ŞEFUL (*oprind-o*): Nu. Lasă-mă pe mine. Îl descos eu. Cu binişorul.

D-ra CUCU: 22 de mii! Ce-o să fie mâine în cancelarie.

ŞEFUL: În cancelarie? Ce-o să fie în tot târgul!

D-ra CUCU: Eu nu mai stau. Nu, nu mai stau. La revedere, domnu Ispas. (*o ia repede spre stânga*): 22 de mii. (*trece prin faţa ferestrelor, dispare*).

Mihail Sebastian, *Steaua fără nume*

Exersează

Răspunde corect la următoarele cerinţe:

1. Precizează sinonimele contextuale ale următoarelor cuvinte:

pachet	
geamantan	
noutăţi	
rugămintе	
hârtie	

2. Formulează două idei principale din textul dat.

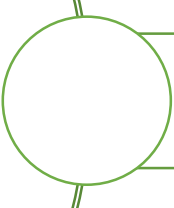
idei principale

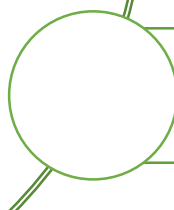
3. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat.

Enunțul	Adevărat	Fals
Evenimentele au loc într-o stație de tramvai.		
D-ra Cucu este supărată de mult timp pe Profesor.		
Personajul Pascu îl invită pe Profesor în târg.		
Cartea Profesorului a costat zece mii de lei.		
D-ra Cucu nu știe ce carte citește Profesorul.		

4. Precizează trei trăsături ale textului dramatic, exemplificându-le cu o secvență semnificativă din fragmentul dat.

1.

2.

3.

5. Notează o trăsătură a Profesorului, indicând mijlocul de caracterizare.

6. Indică, în minimum 30 de cuvinte, două aspecte legate de spațiul și de momentul în care se desfășoară acțiunea.

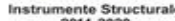
7. Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, un personaj pe care îl admiri pentru hotărârea de care dă dovadă pentru atingerea scopurilor sale.

8. Transformă următoarele enunțuri, trecând verbele de la persoana I la persoana a III-a.

Persoana I	Persoana a III-a
Nu mai calc în magazinul d-tale.	
Vând de toate și la toată lumea.	
De unde să știu?	
Stai că-l întreb.	
Îmi pare rău.	

9. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, motivul pentru care d-ra Cucu este supărată pe Pascu.

10. Redactează, în minimum 70 de cuvinte, rezumatul textului dat.

În redactarea rezumatului:

- vei formula ideile importante, dovedind înțelegerea textului;
- vei prezenta evenimentele în succesiune logică;
- vei respecta regulile de alcătuire a unui rezumat;
- vei respecta regulile exprimării corecte.

[illegible]

COMPETENȚĂ
SI EFICIENTĂ

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

V FIȘĂ DE LUCRU

TEXTUL LIRIC (1)

Pregătește-te de lectură

1. Stabilește tipul de rimă a următoarelor strofe:

Mă tem că n-am să te mai văd, uneori,
că or să-mi crească aripi ascuțite până la nori,
că ai să te ascunzi într-un ochi străin,
și el o să se-nchidă cu o frunză de pelin.

Nichita Stănescu, *Emoție de toamnă*

Vom visa un vis ferice,
Îngâna-ne-vor c-un cânt
Singuratece izvoare,
Blânda batere de vânt;

Mihai Eminescu, *Dorința*

Mă învelesc de frig într-o speranță
cum se-nvelește soba nou zidită
în relieful de faianță
cu focul pururi logodită.

Nichita Stănescu, *Mă învelesc de frig*

Peste vârful trece luna
Codru-și bate frunza lîn
Dintre ramuri de arin,
Melancolic codrul sună.

Mihai Eminescu, *Peste vârful*

Numai nevăzând vă pot vedea
este adevărat sau poate să existe.
Mă mișc fără să mă mișc
animalele triste.

Gabriela Melinescu, *Sâmbătă*

Mă pierd uitându-mă la tine
Cuprinsă ca de-un farmec sfânt,
Și-n sufletul meu iar revine
Dorul ce-avui pe-acest pământ.

Veronica Micle, *La un portret*

2. Transcrie, din textele lirice de la exercițiul anterior, patru secvențe ilustrative pentru figuri de stil diferite.

1	• .
2	• .
3	• .
4	• .

3. Notează pentru fiecare imagine o figură de stil, după cum urmează:

- a) primei imagini îi vei asocia o comparație.

Imaginea 1

https://www.freepik.com/free-photo/beautiful-aerial-shot-fronlpstock-mountains-switzerland-beautiful-pink-blue-sky_9851492.htm#query=beautiful%20landscape&position=2&from_view=search&track=ais

b) celei de-a doua imagini îi asociezi o metaforă.

Imaginea 2

https://www.freepik.com/free-photo/beautiful-shot-crystal-clear-lake-snowy-mountain-base-during-sunny-day_8507181.htm#query=beautiful%20landscape&position=7&from_view=search&track=ais

c) celei de-a treia imagini un epitet.

Imaginea 3

https://www.freepik.com/premium-photo/lake-with-mist-mountains_7017799.htm#query=beautiful%20landscape&position=18&from_view=search&track=ais

4. Asociază cuvintele din coloana A cu sinonimele lor din coloana B.

A	B
I. văpaie	a) arzător
II. jăritic	b) a începe
III. a licări	c) a sta de pază
IV. streășină	d) flacăra
V. a veghea	e) jgheab
	f) a străluci

Tabel pentru răspuns:

I.	II.	III.	IV.	V.

5. Alcătuieste câte un enunț cu fiecare dintre cuvintele din coloana A de la exercițiul anterior.

FIȘĂ DE LUCRU

TEXTUL LIRIC (2)

Pregătește-te de lectură

1. Privește cu atenție cele două imagini, precizând asemănări și deosebiri între acestea.

https://www.freepik.com/free-photo/top-view-picnic-basket-with-blanket_5067952.htm#query=autumn%20products%20and%20trees&position=1&from_view=search&track=ais

https://www.freepik.com/free-photo/fresh-tropical-fruits-tray_4311506.htm#query=summer%20fruits%20harvest&position=38&from_view=search&track=ai

asemănări

- ...
- ...
- ...

deosebiri

- ...
- ...
- ...

2. Discutați în perechi și răspundeți la următoarele întrebări. Prezentați răspunsurile în fața clasei:

- a) Care este anotimpul vostru preferat? Motivați-vă alegerea.

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

b) Ce reprezintă anotimpul toamna pentru voi?

c) Cum se transformă natura pe parcursul toamnei?

d) Precizați titlul unei opere literare care poate fi asociată cu toamna.

3. Un elev din clasele primare a transcris următoarea strofă, dar din neatenție a modificat forma unor cuvinte. Rescrie textul dat, utilizând forma corectă a cuvintelor subliniate.

Sunt acum struguri și mere

Dar nu mai este rândunele

Multe floare sunt veștejite

Frunzele-s îngălbenite

Iară pomii rămâne goi

S-a dus vara de la noi

Păsărelele-au plecate

Frunza s-au scuturat.

Nicolae Labiş, *Toamna*

4. Scrie un eseu de trei minute în care să exprimi un punct de vedere referitor la faptul că toamna poate reprezenta un nou început.
5. Citeşte cu atenţie următoarele enunţuri:
 - a. subliniază pleonasmele;
 - b. explicând motivul pentru care aceste construcţii sunt pleonastice;
 - c. rescrie o variantă corectă a enunţurilor.

A venit toamna, Maria s-a urcat sus în pod să caute coşurile pentru porumb.

• .
• .

Am prevăzut dinainte că panerele nu au cum să fie în pod.

• .
• .

După ce a coborât jos, Maria mi-a spus că ar fi trebuit să caute în alt loc.

• .
• .

La recoltarea porumbului au contribuit împreună mai mulţi voluntari.

• .
• .

O parte din producţia de porumb o vom exporta în afara graniţelor ţării.

• .
• .

Invitație la lectură

Citește cu atenție următorul text liric:

Au vuit prelung ca vântul păsările migratoare
Peste casa părintească unde ieri m-am regăsit
Singur cu lumina, care galbenă venea din soare,
În odaia de-altădată să-mi ureze bun sosit.

Toamnă, iată-ne-mpreună, gospodină ce porți cheia
Ruginită, ca o frunză, a trecutului meu mort.
Toamnă, iată-ne alături, noi cu visul, pe aleia
Nucilor ce ancorează pentru iarnă-n al tău port.

Precum seara, pe câmpie când fâșii se prinde ceața,
Tot auzi sunând vecernii și nu știi de unde vin,
Sub frunzare rărite amintirea cheamă viață,
Dar trecutul îi răspunde ca un clopot în declin.

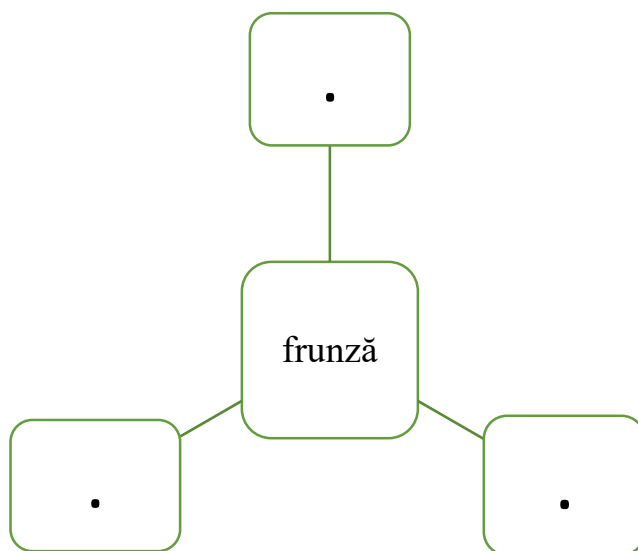
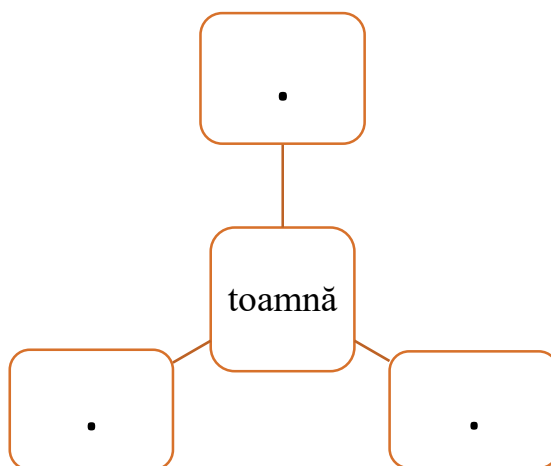
Zile albe, zile negre... ce străine, ce departe,
Buclele în care dorul meu de cer l-am îngropat...
Toamnă, lasă-mă să mângâi părul tău de frunze moarte,
Părul tău de aur roșu și de soare întrupat.

Ion Pillat, *Toamna*

Exersează

Rezolvă corect următoarele cerințe:

1. Scrie câte trei cuvinte derivate cu sufixe și/sau prefixe, pornind de la următoarele cuvinte de bază:

2. Transcrie, din *Toamna* de Ion Pillat, un epitet și o metaforă.

	epitet:
	metaforă:

3. Notează, din textul dat, patru termeni din câmpul lexico-semantic al *naturii*.

4. Rescrie următoarele versuri, înlocuind cuvintele subliniate cu forma de plural a acestora.
Vei avea în vedere și respectarea regulilor privind acordul.

Peste casa părintească unde ieri m-am regăsit
Singur cu lumina, care galbenă venea din soare,

...

5. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul liric dat.

migratoare

• .

altădată

• .

alături

• .

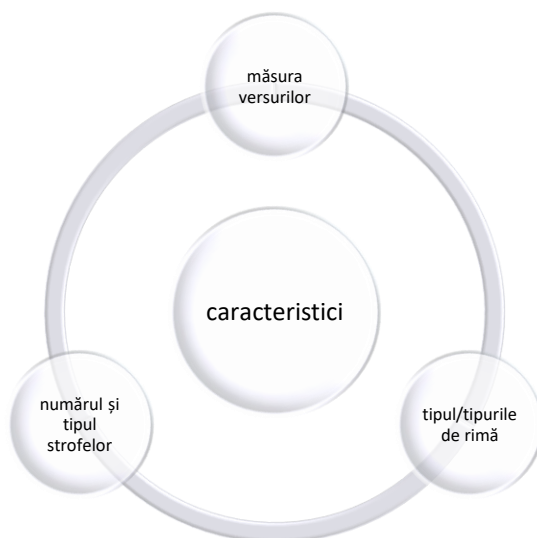
să mângâi

• .

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

6. **Lucrați în echipe de câte 4 elevi!** Analizați textul liric dat și notați observații referitoare la:

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o idee poetică pe care ai identificat-o în text.

8. Comentează, în minimum 50 de cuvinte, prima strofă a poeziei.

9. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, atitudinea eului liric față de toamnă.

10. Asociază una dintre imagini cu starea/emoția pe care ți-a transmis-o textul lui Ion Pillat. Motivează-ți răspunsul în minimum 20 de cuvinte.

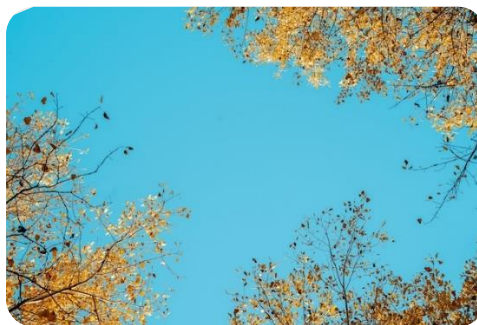
1

https://www.freepik.com/free-photo/park-sunset_946248.htm#query=autumn%20landscape&position=20&from_view=search&track=ais

2

https://www.freepik.com/free-photo/landscape-shot-nightingale-bird_10112985.htm#query=autumn%20landscape%20with%20birds&position=16&from_view=search&track=ais

3

https://www.freepik.com/free-photo/low-angle-shot-yellow-leafed-trees-with-blue-sky-background_10583883.htm#query=autumn%20landscape%20with%20sky&position=48&from_view=search&track=ais

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman
2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din
România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman
2014-2020

VI FIȘĂ DE LUCRU

TEXTUL EXPLICATIV

Pregătește-te de lectură

1. Care sunt formulele de salut pe care le auzi frecvent în regiunea în care locuiești:

2. Notează alte formule de salut utilizate în regiunea ta.

Invitație la lectură

Citește cu atenție următorul text:

Salutul italianesc *ciao* se folosește de mai multă vreme în registrul colocvial al limbii române, fără a avea totuși o răspândire largă și uniformă. Termenul a fost înregistrat de Florica Dimitrescu în a doua ediție a *Dicționarului de cuvinte recente* (în 1997), fiind apoi inclus în lista de cuvinte a dicționarului nostru general și chiar în *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic* (DOOM, ediția a II-a, 2005). E interesant că în DOOM 2005 exista o indicație de pronunțare monosilabică, cu diftong final (-au), ratificându-se astfel o adaptare fonetică operată de vorbitorii români. Noua ediție a DOOM (din 2021) renunță la această indicație și recomandă despărțirea în silabe *a-o*, cu hiat, similară normei din dicționarele italienești. Schimbarea reflectă tendința mai generală (vizibilă mai ales în cazul anglicismelor) de încetinire a adaptării fonetice sau grafice și de păstrare a normei cât mai aproape de etimon. În pronunțarea rapidă (firească pentru un salut), este evident că formele monosilabice sunt în continuare cele curente. Salutul

italienesc își are originea în forma venețiană *scia(v)o*, provenind din latinescul *sclavus*; era folosit în formule de deferență similare celor care cuprind sinonimul său parțial *servus*, cultism latinesc folosit în special în Transilvania, preluat în română prin intermediar german și maghiar.

Atestările cuvântului *ciao* în texte românești sunt mai vechi decât par să o arate dicționarele, mai ales dacă avem răbdare să căutăm în presa din secolul al XX-lea nu doar forma care păstrează ortografia din italiană, ci și variantele de transcriere ale pronunțării românești – *ciau* și chiar *ceau*. *Ceau* este folosit de mai multă vreme în Banat, fiind desigur preluat pe cale orală, fără o standardizare explicită; o dovadă a popularității sale e și prezența în denumirea unui festival organizat la Timișoara (*Ceau, cinema!*). Inițial, cuvântul apare, sporadic, în relatări din călătorii și în proza inspirată din acestea; așa îl găsim în *Convorbiri literare*, la sfârșitul secolului al XIX-lea, într-un text al lui Duiliu Zamfirescu („câte un *Ciau!* scurt de la unu la altu”, 1891). În perioada interbelică, salutul apare des menționat în evocarea – de către diverși contemporani: Ioan Massoff, Radu D. Rosetti etc. – a unui personaj pitoresc din lumea teatrului, fostul actor Nae Bassarabeanu, inițiatorul bibliotecii Teatrului Național din București. Bibliotecarul este evocat prin formula de salut preferată: „*Ciau, ciau, ce mai faci, stimabile?*” (*Rampa*, 1927), „*Ciau, ciau, ilustre*” (*Rampa*, 1927), „*Ciau-ciau, că pleacă trenul!*” (*Rampa*, 1932), „era popular salutul său: «*Ceau, ceau, nea Nae*»” (*Universul*, 1927), „faimosul *ciau-ciau* cu care-și saluta sau își lua rămas bun de la prieteni și cunoscuți” (*Rampa*, 1946).

Probabil că la răspândirea formulei de salut au contribuit, în anii de după al Doilea Război Mondial, muzica și filmele. Textele anilor '50 și '60 citează și parafrazează titluri de melodii – *Ciao, ciao, bambina!* (Domenico Modugno, 1959), *Ciao, ciao, baby* (Dalida, 1961) etc.: e prezentat discul care conține „succesul *Ciao, ciao baby (Ciao, ciao mon amour)*” (*Flacăra*, 1965), iar într-o piesă de teatru a lui Horia Lovinescu personajele fredonează sau fluieră, de mai multe ori, „*Ciao-ciao, bambina!*”.

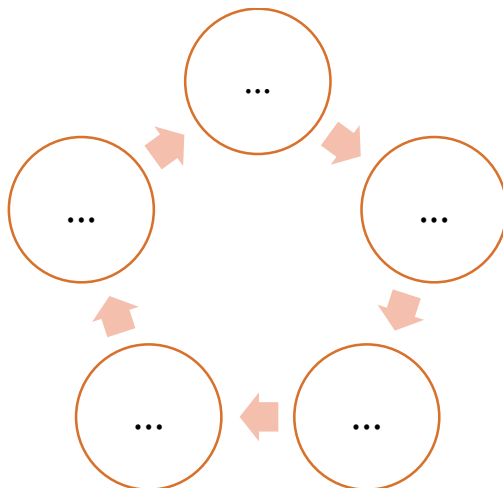
În italiană, *ciao* e considerat un salut colocvial folosit atât la întâlnire, cât și la despărțire, dezvoltând totuși unele utilizări figurate legate mai ales de cea de-a doua situație. În română, salutul pare să fie și mai clar specializat pentru despărțire, poate și sub influența melodiilor citate. De aici provin unele extinderi figurate, cu rolul de închidere a unei discuții, de rezolvare a unei probleme etc. Cuvântul poate apărea, de exemplu, în locul mai răspânditului *pa*, în formula

familiară (rară) *ciao și pusi* – folosită într-o comedie de A. Baranga din 1960 de către un personaj prin care erau satirizați tinerii moderni, fără ocupație, dar cu limbaj colorat: „Îți iese numirea: *Ceau și pusi!*” (Siciliana, în *Teatrul*, 1960).

Rodica Zafiu, *Ciao, ciau, ceau*, www.dilemaveche.ro

Exersează

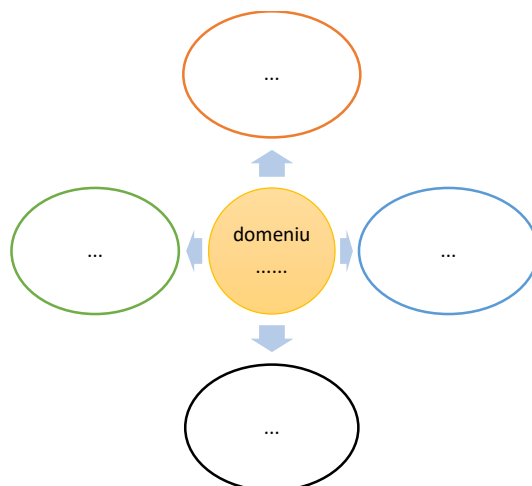
1. Transcrie, din textul dat, cinci termeni din câmpul lexico-semantic al *comunicării orale*.

2. Selectează, din textul dat, câte trei exemple pentru fiecare dintre următoarele aspecte indicate:

aspectul	exemplul 1	exemplul 2	exemplul 3
cuvinte monosilabice			
cuvinte care conțin vocale în hiat			
cuvinte care conțin diftong			

3. Notează, din textul dat, trei-patru termeni din masa vocabularului specifici unui anumit domeniu de specialitate, pe care îl vei indica.

4. Stabilește sensul termenilor selectați la exercițiul anterior, folosind dicționarul.

1.

2.

3.

4.

5. După modelul dat, precizează trei surse folosite de autoare în vederea exemplificării afirmațiilor prezentate.

Model: „Îți iese numirea: *Ceau și pusi!*” (Siciliana, în *Teatrul*, 1960). – sursa este revista *Teatrul*.

1.

2.

3.

6. Precizează originea termenilor „servus” și „ciao”, valorificând textul dat.

servus:

ciao:

7. Identifică, în textul dat, o modalitate de valorificare regională a salutului.

8. Cum este utilizată formula de salut (*ciao*) în italiană și în română? Menționează o asemănare și o deosebire.

asemănare	•
deosebire	•

9. Susține cu un exemplu relevant o trăsătură a textului explicativ, pe baza textului Rodicăi Zafiu.

trăsătura textului explicativ:

exemplu:

10. Notează o informație, din textul dat, pe care o consideri importantă pentru sfera ta de interes.
La nivelul clasei, centralizați răspunsurile.

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

VII EVALUAREA NAȚIONALĂ (1)

Citește cu atenție textele de mai jos:

Textul 1

Dino Parc Râșnov împreună cu Muzeul de Istorie Naturală Grigore Antipa, Muzeul Național de Geologie și paleontologie din Departamentul de Geologie al Universității din București au dezvăluit astăzi, 28 iulie 2016, în premieră, în cadrul unei conferințe de presă comune, scheletul celui mai mare animal zburător din lume, pterozaurul *Hatzegopteryx thambema*. Exponatul a fost reprodus la scara reală de către Dino Parc Râșnov în colaborare cu cel care a descoperit fosilele *Hatzegopteryx*-ului pe teritoriul României, profesorul universitar Dan Grigorescu.

Giganticul zburător poate fi admirat în cadrul expoziției „Aripi peste timp”, deschisă în perioada 28 iulie - 14 august la Muzeul Antipa, care include și un pteranodon animatronic. În aceeași perioadă, un craniu de dinozaur de 3 metri lungime și un Triceratops, pot fi vizitate la Muzeul Național de Geologie. După aceste 2 săptămâni, toate exponatele vor ajunge înapoi acasă la Dino Parc Râșnov, unde vor putea fi admirate de către toți vizitatorii Parcului. „O pagină din trecutul geologic al lumii poate fi citită acum la Antipa, iar reconstituirea unei faune importante la nivel mondial, descoperite pe teritoriul României, deschide o fereastră către timpul îndepărtat când aceste animale populau ținutul Hațegului. „Aripi peste timp” are o dublă semnificație: pe de o parte ne aduce în prezent trecutul paleontologic al României, iar pe de altă parte ne vorbește despre viitor. Despre ce poate să facă un parteneriat între instituții”, a declarat Dr. Luis Ovidiu Popa, directorul Muzeului de Istorie Naturală „Grigore Antipa”.

“Ne bucură faptul că avem o colaborare temeinică și constantă cu comunitatea științifică din România, mai ales atunci când vorbim despre Muzeul Antipa și Muzeul de Geologie. Cu ajutorul domnului profesor Dan Grigorescu, am reușit să reproducem, la o scară 1:1, cel mai important exponat al Dino Parc Râșnov din acest moment. Această expoziție, realizată în

parteneriat, este încă o reconfirmare a caracterului științific și educativ al Parcului nostru”, a adăugat Adrian Apostu, managerul Dino Parc Râșnov.

Florentina Purdescu, *Cum arată cel mai mare animal zburător din lume*,
www.comunicatdepresa.ro

Textul 2

În timpurile acelea, firișoare de nori rățăceau pe ceruri, întunecate însă de fumul gros al vulcanilor ce se întâlneau pretutindeni. Atmosfera însăși era mai densă, mai bogată în bioxid de carbon. Plantele creșteau cu mare repeziciune pe țărmuri. Pe atunci nu existau pești care să populeze apele, dar se aflau în schimb moluște* și melci. Pterozaurii plonjau* în căutarea algelor ce își întindeau frunzele la suprafață. Câțiva dinozauri carnivori colindau uscatul, în căutarea prăzii, stârnind palmierii înalți. Dincolo de capătul malului, se zărea o mică insulă, cam de un hectar lungime. Împodobită cu o vegetație luxuriantă*, această insulă era în fapt un adevărat sanctuar apărat, unde turme mari de dinozauri ierbivori își depuneau ouăle laolaltă, în cuiburi, și își creșteau puii ce zburdau pretutindeni, jucăuși. În următoarele milioane de ani, marele lac cu unde verzui pierduse tot mai mult din adâncime, iar într-un târziu dispăruse cu desăvârșire. Pământurile crăpaseră sub arșița neiertătoare, iar insula de dincolo de țărm, cu tot cu ouăle dinozaurilor, se prefăcuse treptat în acel deal din statul Montana, unde Alan Grant tocmai săpa.

— Hei, Alan! cel strigat se ridică în picioare. Era un bărbat lat în spate, bărbos, în vârstă de vreo patruzeci de ani. Auzi zgomotul generatorului portabil și țăcănitul îndepărtat al pickamerului ce sfârâma roca puternică de pe dealul învecinat. Văzu apoi pe tinerii săi colaboratori robotind în jurul mașinăriei și dând deoparte bucăți mari de piatră, după ce le cercetau amănunțit, să vadă dacă nu cumva conțin fosile. La poalele dealului, se zăreau formele celor șase corturi ale taberei, prelatele fluturânde ale cortului unde adunau materialele și camioneta pe care o foloseau drept laborator ambulant. Și, în sfârșit, dădu cu ochii și de Ellie, care îi făcea semn cu mâna, de la umbra laboratorului improvizat.

— Avem oaspeți! îl anunță ea și îi arată undeva, spre răsărit.

Noul venit începu să tușească, înecat de praful albicios, apoi trânti cu putere portiera.

— Sunt Bob Morris, de la Agenția de Protecție a Mediului Înconjurător, se prezintă el, întinzând mâna prietenește. Lucrez pentru reprezentanța de la San Francisco. (...) Morris se apropia de treizeci de ani și purta cămașă scrobită*, cravată și pantaloni de costum, de afaceri. Ducea în mână o valiză.

Michael Crichton, *Jurassic Park*

*moluscă – animale cu corpul moale, lipsit de schelet intern, protejat adesea de o cochilie

*a plonja – a sări

*luxuriant – care crește din abundență, bogat

*scrobită – apretată, întărită

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul la cerințele de mai jos, cu privire la textele date.

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1. Transcrie, din textul 2, două cuvinte care aparțin câmpului lexico-semantic al *naturii*.

2 puncte

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Expoziția „Aripi peste timp” a fost deschisă în anul

- a) 2013.
- b) 2014.
- c) 2015.
- d) 2016.

Răspunsul corect:

☐

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Pterozaurul *Hatzegopteryx thambema* este

- a) cel mai mare dinozaur din lume.
- b) cel mai mare animal zburător din lume.

- c) cel mai vechi animal din lume.
d) cel mai mare animal zburător din România.

Răspunsul corect:

☐

4. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

Tabăra, care se afla la poalele unui deal, era formată din

- a) trei corturi.
b) patru corturi.
c) cinci corturi.
d) șase corturi.

Răspunsul corect:

☐

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textele date.

6 puncte

Textul 1

Afirmația	Adevărat	Fals
În august a fost expus un craniu de dinozaur la Muzeul Național de Geologie.		
Scheletele dinozaurilor vor fi expuse și în ținutul Hațegului.		
Hatzegopteryx este considerat cel mai mare animal zburător din România.		

Textul 2

Afirmația	Adevărat	Fals
Dinozaurii carnivori se hrăneau cu alge.		
Dinozaurii ierbivori își depuneau ouăle în același loc.		
Insula care avea aproximativ un hectar lungime era lipsită de vegetație.		

6. Explică, în unu – trei enunțuri, un motiv pentru care echipa de cercetători analizează cu atenție fiecare bucată de piatră, valorificând textul 2.

6 puncte

7. Prezintă, în 20 – 40 de cuvinte, o trăsătură a textului narativ literar, valorificând textul 2. **6 puncte**

8. Precizează o asemănare și o deosebire de conținut între cele două texte. **6 puncte**

9. Ți-ar plăcea să vizitezi o expoziție de dinozauri? Motivează-ți răspunsul, în minimum 30 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

B.

1. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Cuvântul în care numărul literelor este egal cu numărul sunetelor este:

- a) „expoziție”
- b) „cerul”
- c) „scheletul”
- d) „este”

Răspunsul corect:

☐

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Pot să.....aleagă pe băiat în echipa de cercetători.

- a) o;
- b) îi;
- c) le;
- d) îl.

Răspunsul corect:

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

— _____ cuminte la muzeu, mi-a zis mama.

- a) Să fi;
- b) Să fie;
- c) Să fii;
- d) Să fiii.

Răspunsul corect:

4. Transcrie, din secvența următoare, pronumele personal și un substantiv în cazul acuzativ: „Sunt Bob Morris, de la Agenția de Protecție a Mediului Înconjurător, se prezintă el, întinzând mâna prietenește”.

4 puncte

pronumele personal:

substantivul în cazul nominativ:

5. Rescrie secvența „Ducea în mână o valiză.”, folosind forma de plural a substantivelor.

4 puncte

6. Scrie funcția sintactică a cuvintelor subliniate în fragmentul: „În următoarele milioane de ani, marele lac cu unde verzui pierduse tot mai mult din adâncime, iar într-un târziu dispăruse cu desăvârșire”.

4 puncte

Cuvântul	Funcția sintactică
1. lac	
2. verzui	
3. dispăruse	
4. (cu) desăvârșire	

7. Completează enunțurile următoare, reprezentând mesajul unui copil pasionat de dinozauri, cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze.

6 puncte

Eu și prietenii mei _____ (*a fi*, modul indicativ, timpul perfect compus) în vizită la expoziția dedicată dinozaurilor. În sălile _____ (*muzeu*, numărul singular, cazul genitiv) erau _____ (*numeros*) fosile descoperite pe teritoriul României.

8. Imaginează-ți că ești unul dintre membrii echipei de cercetători din textul 2. Redactează, în minimum 20 decuvinte, un sms de înștiințare a șefului de echipă referitor la faptul că ai găsit fosile de dinozaur într-o piatră. Mesajul tău trebuie să conțină *un substantiv în cazul vocativ* și *un numeral*, pe care le vei sublinia.

8 puncte

SUBIECTUL II

20 de puncte

1. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o valoare identificată în textul 2, pe baza unui exemplu din textul dat și a unui exemplu din cultura universală. În redactarea răspunsului, vei valorifica experiența culturală (de exemplu: literatură, pictură și alte arte, obiceiuri/tradiții, personalități) sau experiența personală într-un context cultural.

6 puncte

2. Redactează o compunere, de 70 – 130 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare prin care crezi că a trecut Bob Morris alături de echipa de cercetători imediat după ajungerea sa în tabără.

14 puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- integrarea unui dialog de trei – cinci replici;
- valorificarea a două informații din textul 2, altele decât cele din cerință.

Pentru conținutul compunerii vei primi 10 puncte, iar pentru redactarea acestuia, 4 puncte (unitatea compoziției; coerența textului; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și a ortografiei).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă numai în cazul în care compunerea are minimum 70 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Notă!

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

EVALUAREA NAȚIONALĂ (2)

Citește cu atenție textele de mai jos:

Textul 1

Vă invităm cu copiii la spectacolul de magie *Augustin Show*!

Magicianul Augustin este cunoscut pentru energia și umorul spontan din timpul spectacolelor sale.

Copiii sunt invitați la un spectacol interactiv cu multe momente fascinante în care vor putea face magie pe scenă alături de Magicianul Augustin.

Augustin Show durează o oră și este ideal pentru familiile cu copii între **3 și 12 ani** care doresc să-și petreacă timpul împreună.

Spectacolul are loc în orașul Cluj-Napoca, duminică, 05 martie 2023, de la ora 11:00 și de la ora 17:00, la sala Cinema Mărăști – Str. Aurel Vlaicu Cluj-Napoca.

Vă rugăm să vă rezervați biletele din timp!

IMPORTANT:

Un bilet este valabil pentru o singură persoană. Toți participanții la spectacol, adulți și copii, trebuie să aibă bilet. Minorii vor fi însoțiți de minim un adult.

Accesul în sală se face cu aproximativ 20 de minute înainte de începerea spectacolului.

Vă rugăm să nu întârziați!

după ***, *Magicianul Augustin Show. Spectacol de magie
pentru copii, <https://gokid.ro>*

Textul 2

ACTUL I, SCENA 2

PERONUL NOUĂ ȘI TREI SFERTURI

Peronul este învăluit în aburul alb, gros ce se revarsă din EXPRESUL HOGWARTS.

De asemenea, peronul este foarte aglomerat, dar în loc de oameni îmbrăcați în costume elegante, fiecare văzându-și de treburile lui cotidiene, acum se văd doar vrăjitori și vrăjitoare în mantii, încercând să găsească o modalitate de a-și lua rămas-bun de la copiii lor.

ALBUS: Aici este.

LILY: Uau!

ALBUS: Peronul nouă și trei sferturi.

LILY: Unde sunt? Sunt aici? Poate că n-au sosit?

HARRY îi arată cu mâna pe RON, HERMIONE și fiica lor, ROSE. LILLY aleargă spre ei cât o țin picioarele.

LILY: Unchiul Ron! Unchiul Ron!!!

RON se întoarce spre ei întocmai în clipa în care LILLY dă peste el. RON o ridică în brațe.

RON: Uite-o pe preferata mea din familia Potter.

LILLY: Mi-ai adus trucul?

RON: Îl știi pe cel cu suflatul care-ți fură nasul? E certificat de Farmecofarsele Fraților Weasley.

ROSE: Mami! Tati vrea să facă din nou trucul acela aiurea!

HERMIONE: Tu zici că este aiurea, el zice că e grozav. Eu cred că este pe undeva pe la mijloc.

RON: Stai un pic. Numai să mestec acest...aerul acesta. Și nu e pur și simplu o chestiune de... Nu băga de seamă dacă miros puțin a usturoi...

RON îi suflă lui LILLY în față. LILLY chicotește.

LILLY: Ba miroși a terci de ovăz.

RON: Bing...bang...bu! Acum, domnișoară, pregătește-te să nu mai poți mirosi absolut deloc...

RON îi ridică nasul în aer.

LILLY: Unde mi-e nasul?

RON: Ta-daaa!

Nu are nimic în mână. Este un truc fără niciun înțeles. Toată lumea se distrează fiindcă este aiurea.

LILLY: Acum te protestezi

ALBUS: Iar se uită lumea la noi.

RON: Asta este din cauza mea! Sunt celebru de nu se mai poate. Experimentele mele cu nasuri sunt legendare!

HERMIONE: Chiar că sunt deosebite.

HARRY: Ei, și ai parcat cum trebuie?

RON: Sigur. Hermione n-a crezut că voi fi în stare să-mi iau carnetul de conducere pentru magicieni, nu-i așa? Zicea că va trebui să-l încurc pe examinator ca să-l trec.

HERMIONE: Eu n-am crezut niciodată așa ceva; am încredere deplină în tine.

ROSE: Și eu am încredere deplină că într-adevăr l-a zăpăcit* pe examinator.

RON: I-auzi!

ALBUS: Tati...

ALBUS îl trage pe HARRY de mantie, HARRY se uită în jos.

ALBUS: Crezi că... Și dacă sunt... Și dacă sunt repartizat la Slytherin?

HARRY: Și ce ar fi rău în asta?

ALBUS: Slytherin este casa șarpelui, a magiei negre... Nu este casa vrăjitorilor viteji.

HARRY: Pe tine te cheamă Albus Severus. Ai primit numele acestea după doi dintre directorii școlii Hogwarts. Unul dintre ei a făcut parte din casa Slytherin și a fost probabil cel mai curajos om pe care l-am cunoscut vreodată.

ALBUS: Dar să zicem...

HARRY: Dacă asta contează pentru tine...*pentru tine...*să știi că Pălăria de Selecție va ține cont de dorințele tale.

ALBUS: Zău?

HARRY: Cu mine așa a făcut.

Acesta este un lucru pe care nu l-a mai mărturisit niciodată și pentru care o clipă îi răsună în minte.

HARRY (brusc): Hogwarts te va ajuta să devii tu însuși, Albus. Îți promit că nu are de ce să-ți fie frică acolo.

JAMES: Cu excepția Thestralilor. Păzește-te de Thestrali.

ALBUS: Dar nu sunt invizibili?

HARRY: Ascultă de profesorii tăi, nu de James, și ține minte să te distrezi. Acum ar fi bine să urcați dacă nu vreți să plece trenul fără voi...

LILLY: Eu am să alerg după tren.

GINNY: Lily, treci repede înapoi!

ALBUS: Bine atunci. Pa!

ALBUS urcă în tren. HERMIONE, GINNY, RON și HARRY rămân uitându-se la tren, în timp ce fluierăturile răsună de-a lungul peronului.

GINNY: O să fie în regulă amândoi, da?

HERMIONE: Hogwarts este o școală mare.

RON: Da, mare... Minunată... Au și o grămadă de mâncare. Aș da orice să mă pot întoarce la Hogwarts.

HARRY: Ciudat... Al își face griji că va fi repartizat în casa Slytherin.

HERMIONE: Asta nu-i nimic. Rose își face griji dacă va reuși să bată recordul de puncte în primul sau în al doilea an. Și se gândește de pe-acum când își va putea da examenele pentru Calificativele de Vrajitorie Generală.

RON: Zău dacă pricep de la cine a moștenit atâta ambiție!

GINNY: Harry, și tu cum te-ai simți dacă Al ar fi... dacă va fi repartizat la Slytherin?

RON: Știi, Gin, și despre tine am crezut tot timpul că ai putea fi repartizată la Slytherin.

GINNY: Cum?!

RON: Pe cuvânt! Fred și cu George chiar au făcut un pariu.

HERMIONE: Putem să plecăm acum? Știți, se uită lumea la noi.

GINNY: Întotdeauna se uită lumea la voi trei când sunteți împreună. Și separat. Lumea se uită mereu la voi.

Cei patru ies. GINNY îl oprește pe HARRY.

GINNY: Harry... Ce crezi... Albus o să fie în regulă, nu?

HARRY: Sigur că o să fie.

[John Tiffany](#), [J. K. Rowling](#), [Jack Thorne](#), *Harry Potter și copilul blestemat a zăpăci* – a încurca, a pune în dificultate

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul la cerințele de mai jos, cu privire la textele date.

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1. Transcrie, din textul 2, două cuvinte care aparțin câmpului lexico-semantic al *călătoriei*.

2 puncte

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Spectacolul de magie este programat pentru data de:

- e) 5 martie.
- f) 11 martie.
- g) 12 martie.
- h) 17 martie.

Răspunsul corect:

☐

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

În imagine, pe umărul magicianului se găsește:

- a) o carte de joc.
- b) un ceas.
- c) un iepure.
- d) un porumbel.

Răspunsul corect:

4. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

Personajul despre care Hermione credea că nu va reuși să își ia carnetul de conducere pentru magicieni este:

- b) Ginny.
- c) Harry.
- d) Ron.
- e) Rose.

Răspunsul corect:

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textele date.

6 puncte

Textul 1

Afirmația	Adevărat	Fals
Spectacolul de magie durează trei ore.		
Copiii cu vârsta de peste 12 ani pot merge la spectacol neînsoțiți de adulți.		
Augustin Show are loc la Cinema Mărăști.		

Textul 2

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman
2014-2020

Afirmația	Adevărat	Fals
Slytherin este casa vrăjitorilor viteji.		
Harry și Lilly sunt rude apropiate.		
Singurul personaj care se urcă în tren este Ginny.		

6. Explică, în unu – trei enunțuri, un motiv pentru care Rose își dorește să bată cât mai repede recordul la puncte, valorificând textul 2. **6 puncte**

7. Prezintă, în 20 – 40 de cuvinte, o trăsătură a textului dramatic, valorificând textul 2. **6 puncte**

8. Precizează o asemănare și o deosebire de conținut între cele două texte. **6 puncte**

9. Ți-ar plăcea să participi la un spectacol de magie? Motivează-ți răspunsul, în minimum 30 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

B.

1. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria în care ambele cuvinte conțin diftong este:

- e) „cotidiene”; „împreună”.
- f) „domnișoară”; „putea”.
- g) „familia”; „vrăjitoare”.
- h) „lumea”; „selecție”.

Răspunsul corect:

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Anikó vorbește când este agitată.

- a) mult;
- b) multă;
- c) multor;
- d) mulți.

Răspunsul corect:

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Băiatul dacă va fi admis la școala de vrăjitorie.

- a) își întreabă;
- b) își întreb;
- c) se întreabă;

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

d) se întreb.

Răspunsul corect:

4. Transcrie, din secvența următoare, *numeralul cardinal* și *substantivul în cazul genitiv*: „Ai primit numele acestea după doi dintre directorii școlii Hogwarts.”. **4 puncte**

numeralul cardinal:

substantivul în cazul genitiv:

5. Rescrie secvența „Experimentele mele cu nasuri sunt legendare!”, folosind forma de singular a primului substantiv. **4 puncte**

6. Scrie funcția sintactică a cuvintelor subliniate în fragmentul: „Unul dintre ei a făcut parte din casa Slytherin și a fost probabil cel mai curajos om pe care l-am cunoscut vreodată.”

4 puncte

Cuvântul	Funcția sintactică
5. unul	
6. Slytherin	
7. cel mai curajos	
8. vreodată	

7. Completează enunțurile următoare, reprezentând descrierea unei viitoare eleve de la școala Hogwarts, cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze. **6 puncte**

Mă _____ (*a chema*, modul indicativ, timpul prezent) Rose și sunt o fată care face parte dintr-o familie de vrăjitori _____ (*talentat*). Mi-am propus să îi fac _____ (*mândru*) pe părinții mei.

8. Imaginează-ți că ești elev al școlii Hogwarts și propune două noi reguli ale școlii. În redactarea răspunsului tău, vei utiliza *un verb la modul imperativ* și *un pronume demonstrativ*, pe care le vei sublinia.

8 puncte

SUBIECTUL II

20 de puncte

1. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o valoare identificată în textul 2, pe baza unui exemplu din textul dat și a unui exemplu din cultura universală. În redactarea răspunsului, vei valorifica experiența culturală (de exemplu: literatură, pictură și alte arte, obiceiuri/tradiții, personalități) sau experiența personală într-un context cultural.

6 puncte

2. Redactează, în 70 – 120 de cuvinte, rezumatul textului 2.

14 puncte

Pentru conținutul rezumatului vei primi 10 puncte, iar pentru redactarea acestuia, 4 puncte (unitatea compoziției; coerența textului; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate

conținutului; respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și a ortografiei).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă numai în cazul în care rezumatul are minimum 70 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Rezumatul nu va avea titlu sau motto.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Notă!

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

EVALUAREA NAȚIONALĂ (3)

Citește cu atenție textele de mai jos:

Textul 1

IKIGAI. CUM SĂ-ȚI GĂSEȘTI DRUMUL ÎN VIAȚĂ DE HÉCTOR GARCÍA ȘI FRANCESC MIRALLES

Editura Humanitas Junior, 2022, traducere de Camelia Dinică

Pornind de la ideea că o viață fericită și împlinită poate fi atinsă atunci când se află răspunsurile la patru întrebări (*Ce iubești?*; *La ce ești bun?*; *Pentru ce poți fi plătit?*; *Ce așteptări are lumea?*), Héctor García și Francesc Miralles îi încurajează pe adolescenți să se cunoască mai bine și să înțeleagă cum și-ar putea fructifica punctele forte și aptitudinile atât în anii de studiu sau în viitoarea profesie, cât și în relațiile cu ceilalți.

Ikigai. Cum să-ți găsești drumul în viață este o carte de dezvoltare personală utilă pentru toți copiii și adolescenții care încep să se gândească la viitorul lor, care se întreabă ce vor să facă sau care este scopul lor. De asemenea, împletind povești, parabole, sfaturi și exemple din lumea reală, cartea îi ajută pe tinerii cititori să-și descopere pasiunile și să-și găsească propriul drum.

***, *Cărți de dezvoltare personală pentru adolescenți: 10+ recomandări care să te inspire în drumul către autocunoaștere*, <https://carturesti.ro>

Textul 2

Unii oameni sunt făcuți să strălucească.

Alții mai degrabă se topesc în marea masă.

Eu?

Sunt o astfel de persoană care se pierde în mulțime. Seara asta, însă, e una foarte importantă pentru tata, așa că am venit să-l ajut.

Interpreții pregătiți de tata sunt pe scena Sălii de Spectacole Municipale, așteptând să se ridice cortina. Eu stau nevăzută în culise, îmbrăcată în negru, ca și cum aș încerca să dispar în neant.

Tata, Marcus Milly, este profesor de muzică la Școala Gimnazială Fairview. În premieră absolută, printr-un soi de miracol, formația lui a cappella a reușit în sfârșit să ajungă în cel mai tare show din oraș: *finala* Concursului Canto de Iarnă.

Sala este plină. Echipele de știri locale sunt și ele prezente, pregătind materiale pentru știrile de la ora unsprezece.

— Finala! aud reporterul de la Channel 8 spunând către cameră. Nu poți fi mai aproape de marele final decât acum!

Grupul tatei a trecut fără probleme de primele două runde, cu o combinație între *Let it snow* și *Winter Wonderland*, care, apropo, a sunat chiar mai bine pe o asemenea scenă strălucitoare, aseasonată cu spray alb sclipitor de iarnă. Mai au de interpretat un singur cântec în fața juriului. Și vor face asta fără instrumente, ba chiar fără pian, pentru că, de fapt, asta înseamnă o formație „a cappella”. Se bazează numai pe voci, pe sunete și pe zgomote realizate din gură.

Eu nu frecventez Fairview. Sunt în clasa a VII-a la Westside.

Ăsta-i un lucru bun.

Muzica este viața tatei. Și chiar dacă sunt rudă cu dirijorul, nu cânt suficient de bine pentru a face parte din corul școlii Fairview. Sau din *oricare* alt cor.

Pentru că, pe bune, nu pot duce un ton în cutia cu masa de prânz.

Acasă, nici măcar nu cânt la duș.

Și nu mai zic că, în mod sigur, nu ne-ar chema nimeni la *karaoke în mașină*.

În orice caz, după cum am spus, tata n-a ajuns niciodată atât de aproape de câștigarea unui trofeu regional în cadrul unui concurs a cappella. Iar eu nu am fost niciodată mai entuziasmată pentru el.

De aceea m-am oferit voluntar ca asistentă de scenă, pentru a-l ajuta cu aranjamentele din culise. Acum, tata și soliștii lui sunt principala atracție. Eu sunt doar luna tranzitând planeta lor.

— Acesta este momentul, Piper! spune tata cu ochii strălucind de entuziasm.

— Totul va fi bine! îl încurajez eu.

Și ne ciocnim pumnii ca semn de susținere.

În șapte minute, cortina se va ridica pentru ultimele reprezentații. Văd și alte coruri așteptând în culise. Unele sunt în costume de culoare roșu-verde. Altele sunt în albastru și argintiu strălucitor. Decorul îl reprezintă un rând întreg de arbori de Crăciun, un candelabru de carton și un set de lumânări Kwanzaa. Grupul tatei este perfect concentrat pe încălzirea vocală.

— Aa-oo-oo-oo-aa...

Își exersează mișcarea buzelor cu acele dificile exerciții de limbă.

— Capra calcă piatra, piatra crapă-n patru. De-ar crăpa capul caprei cum crapă piatra-n patru...

Deodată, aud că cineva tușește!

Tata se întoarce. Acum văd panică în ochii lui.

Un singur gât uscat în rândul sopranelor ar putea să distrugă totul! Exact asta s-a întâmplat anul trecut la Naționale. Am urmărit concursul pe YouTube împreună cu tata. O tuse a pus la pământ cea mai bună echipă din țară. O fată, chiar din primul rând, a încercat să-și dreagă glasul în așa hal în timpul melodiei *Let it go*, încât a sunat ca un chihuahua pițigăiat.

— Apă, Piper! strigă tata.

Din tremurul vocii sale, pot spune sigur că-și aduce aminte de acel dezastru.

— Apă la temperatura camerei! adaug eu, deoarece creierul meu științific știe exact că apa la temperatura camerei este mult mai potrivită pentru coardele vocale decât cea rece sau fierbinte.

Apa rece ar putea chiar să facă rău vocii unui cântăreț - să încordeze coardele vocale, când ele trebuie să fie destinse. Nu vrei nici apă fiartă, pentru că poate produce contractarea faringelui și ar îngreuna înghițirea. Ar trebui de asemenea să eviți lactatele.

Dispar imediat să caut distribuitorul de apă cu acel dispozitiv care face apă fierbinte pentru ceai, așa încât să pot prepara rapid mixul perfect dintre apă fiartă și rece, ca să rezulte apă la temperatura camerei.

Depart, în partea opusă a scenei, cred că văd un astfel de aparat.

Se află chiar în spatele altei formații a cappella.

J.J. Grabenstein , Chris Grabenstein, *Strălucește!*

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul la cerințele de mai jos, cu privire la textele date.

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1. Transcrie, din articolul de dicționar, sensul pe care îl are, în textul 1, cuvântul subliniat. 2 puncte

STÚDIU, *studii*, s. n. **1.** Acțiunea de a *studia* (**1**); muncă intelectuală susținută depusă în vederea însușirii de cunoștințe temeinice într-un anumit domeniu; cercetare a unei probleme, a unui fenomen etc. ♦ Spec. însușire de cunoștințe științifice; învățătură. ◇ Exp. *A-și face studiile* = a parcurge succesiv diverse grade de învățământ. ♦ (Teatru; în exp.) *A pune o piesă în studiu* = a

începe repetițiile la o piesă. 2. Materie de învățământ. 3. Lucrare, operă științifică. 4. (În artele plastice) Schiță parțială sau preliminară cu ajutorul căreia pictorul, sculptorul etc. compune și execută o operă definitivă. ♦ Compoziție muzicală cu caracter de virtuozitate, destinată mai ales îmbunătățirii tehnicii instrumentale. – Din lat. **studium**, it. **studio**.

***, *Dicționarul explicativ al limbii române*

2. Scribe, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

Autorii cărții sunt:

- a) Camelia Dinică și Francesc Miralles.
- b) Francesc Miralles și Héctor García.
- c) Héctor García și Ikigai.
- d) Héctor Miralles și Francesc García.

Răspunsul corect:

☐

3. Scribe, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

Piper, fata dirijorului, îl aude vorbind pe reporterul de la postul Channel:

- a) doi.
- b) patru.
- c) șapte.
- d) opt.

Răspunsul corect:

☐

4. Scribe, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

Piper știe că pentru coardele vocale este bună apa:

- a) foarte caldă sau fierbinte.
- b) la temperatura camerei.
- c) plată cu lămâie.
- d) rece, scoasă de la frigider.

Răspunsul corect: ☐

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textele date. **6 puncte**

Textul 1

Afirmația	Adevărat	Fals
Ilustrațiile cărții de dezvoltare personală sunt realizate de Xuan Loc Xuan.		
Cartea de dezvoltare personală se adresează cititorilor de toate vârstele.		
Folosindu-se numai de exemple din lumea reală, autorii reușesc să-i ajute pe tineri în autocunoaștere.		

Textul 2

Afirmația	Adevărat	Fals
Corul școlii Fairview participă pentru prima dată la <i>finala</i> unui concurs.		
Decorul pregătit pentru concursul de canto are ca temă primăvara.		
Concursul de canto este programat pentru amiază.		

6. Explică, în unu – trei enunțuri, un motiv pentru care Marcus Milly are nevoie de apă pentru coriști, valorificând textul 2. **6 puncte**

7. Prezintă, în 20 – 40 de cuvinte, o trăsătură a textului multimodal, valorificând coperta de la textul 1. **6 puncte**

8. Precizează o asemănare și o deosebire de conținut între cele două texte. **6 puncte**

9. Crezi că este utilă pentru adolescenți citirea unei cărți de dezvoltare personală? Motivează-ți răspunsul, în minimum 30 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

B.

1. Scribe, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Seria în care ambele cuvinte conțin hiat este:

- a) „creierul”; „culoare”.
- b) „distribuitorul”; „profesie”.
- c) „entuziasmată”; „camerei”.
- d) „împreună”; „coardele”.

Răspunsul corect: ☐

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Există o relație de antonimie între cuvintele subliniate în secvențele din seria:

- a) „Unii oameni sunt făcuți să strălucească.”; Stelele au început să strălucească puternic.
- b) „aș încerca să dispar în neant”; De mult timp, îmi doresc foarte mult să apar la televizor.
- c) „acele dificile exerciții de limbă”; Am acele potrivite pentru a termina de cusut rochia.
- d) „Acum văd panică în ochii lui.”; A fost cuprins de teamă când a văzut că trenul pleacă.

Răspunsul corect:

☐

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Fata a interpretat o melodie dificilă a impresionat publicul.

- a) cine;
- b) care;
- c) pe cine;
- d) pe care.

Răspunsul corect:

☐

4. Alcătuieste un enunț în care verbul din secvența „*Ce așteptări are lumea?*” să fie utilizat la modul condițional-optativ, timpul prezent.

4 puncte

verbul:

enunțul:

5. Rescrie secvența „Pornind de la ideea că o viață fericită și împlinită”, folosind formele de plural ale substantivelor.

4 puncte

6. Notează, în tabelul pentru răspuns, litera corespunzătoare funcției sintactice a fiecărui cuvânt subliniat în secvența: „În șapte minute, cortina se va ridica pentru ultimele reprezentații. Văd și alte coruri așteptând în culise.”.
- 4 puncte**

Cuvântul	Funcția sintactică
5. cortina	f) atribut substantival
6. ultimele	g) predicat verbal
7. văd	h) subiect
8. (în) culise	i) atribut adjectival
	j) complement circumstanțial de loc

Tabel pentru răspuns:

Cuvântul	Litera corespunzătoare răspunsului corect
5.	
6.	
7.	
8.	

7. Completează enunțurile următoare, reclama unei cărți de dezvoltare personală, cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze.
- 6 puncte**

Suntem siguri că _____ (*acest*) carte de dezvoltare personală îi ajută pe adolescenți în cunoașterea _____ (*sine*). Ne bucurăm că putem oferi cititorilor o carte _____ (*folositor*, gradul de comparație superlativ absolut).

8. Imaginează-ți că ești Piper. Redactează, în minimum 10 cuvinte, un mesaj de încurajare pentru membrii corului condus de tatăl tău. În răspunsul tău, vei utiliza *un numeral* și *un substantiv în cazul vocativ*, pe care le vei sublinia.
- 8 puncte**

SUBIECTUL II

20 de puncte

1. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o valoare identificată în textul 1, pe baza unui exemplu din textul dat și a unui exemplu din cultura universală. În redactarea răspunsului, vei valorifica experiența culturală (de exemplu: literatură, pictură și alte arte, obiceiuri/tradiții, personalități) sau experiența personală într-un context cultural.

6 puncte

2. Redactează o compunere, în 70 – 130 de cuvinte, în care să o caracterizezi pe Piper, personajul din textul 2.

14 puncte

În redactarea răspunsului tău, trebuie:

- să precizezi două trăsături ale personajului indicat;
- să prezinți cele două trăsături precizate prin câte o secvență comentată;
- să menționezi două mijloace diferite de caracterizare prin care se evidențiază trăsăturile precizate;
- să corelezi o valoare transmisă prin acest personaj cu o valoare importantă pentru tine, justificându-ți răspunsul.

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă numai în cazul în care compunerea are minimum 70 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

EVALUAREA NAȚIONALĂ (4)

Citește cu atenție textele de mai jos:

Textul 1

Din cele mai vechi timpuri, Echinoctiul de Primăvară s-a bucurat de toată atenția oamenilor, de acest moment fiind legate numeroase ceremonii divine, pentru câștigarea bunăvoinței zeilor. Ca la orice mare sărbătoare, ritualurile începeau cu două zile înainte, atingând culmea în ziua când se petrecea acest eveniment astronomic.

În fiecare an, la 17 Martie, românii serbează: Alexe Boji, Teple Alexe, Alexiile – Corn Înflorit, Ziua Peștelui și Ziua Șarpelui. Pregătirile încep în seara de 16 Martie, zisă și Ajunul Sfântului Alexie, când se leagă foarfecile cu ață, pentru ca gura jivinelor* să fie peste tot anul legată și să nu se poată atinge de vite.

Se spune că Alexe Boji, fiind sătul de iarnă, a luat un cărbune aprins și l-a înfipt în zăpadă, care s-a topit și astfel s-a făcut primăvară. De aceea, oamenii așteaptă cu nerăbdare această zi. În ziua lui Alexe cel Cald se dezgheață și se deschide pământul pentru arătură, precum și pentru ieșirea tuturor găngăniilor și insectelor, care au petrecut iarna în adâncul pământului.

Ziua este sărbătorită pentru ca șerpii și nevăstuicile să nu atace animalele și pentru a nu avea necazuri din partea insectelor.

Dacă găngăniile ies din pământ până în ziua de Alexii, le va fi bine; iar dacă ies mai devreme, cu câte zile au ieșit mai înainte, cu atâtea vor trebui să se ascundă iarăși. Tot în ziua lui Alexie cântă pentru întâia oară broaștele. Dacă încep a cânta mai devreme, primăvara va fi lungă și rea. Vremea se va strica, dacă broaștele vor ieși prin ogradă și vor cânta înainte de Alexii. Dacă broaștele cântă înainte de Alexii, e semn că va ninge de timpuriu. Tot acum, Alexie dă poruncă să se împrăștie peștii prin ape, care stau în gropi până atunci. El deschide și glasul păsărilor.

Prin unele ținuturi, ziua de 17 Martie se ține doar de cei ce dau la pește. Pescarii care nu o țin nu vor avea noroc la pește, spre deosebire de cei care o țin.

În acest an, în ziua de 17 Martie cade și Lăsatul Secului de Brânză, când se întâlnesc rudele și petrec până la miezul nopții. În ziua Lăsatului Secului de Brânză, vecinii și rudele își cer iertare

unii de la alții, ca să intre curați în Post. Prin unele locuri, de Lăsatul Secului, sătenii de toate vârstele ies pe câmp sau pe deal, duc mese, scaune, băuturi și mâncăruri. Acolo se ospătează, își fac urări bune; iar tinerii care merg la deal dau drumul la roți aprinse în jos.

după *Tradiții tracice: Alexiile - Corn Înflorit*, epochtimes-romania.com

*jivină – animal sălbatic.

Textul 2

Venea o furtună dinspre mare. Într-o noapte neguroasă, în ajun de Alexii, un bătrân cu barba lungă până în pământ privea îngândurat lumea de pe un vârful de stâncă răsărit din mare. Lângă el, pe o ramură tremurândă a singurului pom care se încumetase să crească pe acea stâncă, stătea și Pasărea Măiastră, înaltă și parcă firavă.

— Nu e bine, îi spuse Moș Alexe, strâmbând din barbă și mustață.

Undița din mâna lui stătea neclintită în rafalele de vânt ce-i înconjurau.

— În fiecare an descui pământul pentru primăvară, ca să iasă vietățile astea ce stau în el pe timpul iernii, și mereu mai ies și jivine necurate, de au început să brăzdeze pământul. Oricât aș încerca eu să le prind și să le bag la loc, tot ies și mai multe de cum deschid văgăuna* în anul următor.

Gânditoare, Pasărea Măiastră se legănă pe creangă, apoi îi dădu drumul și se lăsă să atârne cu capul în jos, spre marea nemulțumire a lui Moș Alexe, care își mai scutură undița puțin.

— Până la urmă, e vina ta, îi spuse ea, uitându-se la mare.

— Cine ți-a zis asta?! se răsti Moș Alexe.

— Zic doar că ai îmbătrânit. Ce-ai de gând să faci?

— Ce să fac? Ce-am putut, am încercat. Să le distrug n-am voie.

Pasărea Măiastră se mai roti o dată, așa că acum stătea din nou lângă Moș Alexe omeneste, uitându-se la el atent cu ochii ei de onix*. Încet, îi apăru un zâmbet amuzat pe față.

— Și pe mine de ce m-ai chemat aici?

Moș Alexe se încruntă și mai aprig.

— Te-am chemat, păsăroaico, să mă ajuți. Spune-mi tu: ce e de făcut?

Pasărea Măiastră deveni din nou gânditoare, deși de data aceasta mai mult de formă.

— Eu zic... Dacă tu nu poți să le dobori... atunci să cauți pe cineva care poate.

— Au încercat ei asta fără să le cer eu, mormăi Moș Alexe. Știi de câți viteji e nevoie ca să dobori un balaur? Mulți! Apoi, după ce răpun* unul, se întorc acasă și nu-i mai vezi la față. Nu, e nevoie de cineva cu simțul răspunderii.

Atunci, Pasărea Măiastră izbucni în râs, iar de astă dată Moș Alexe nu se răsti la ea, căci amândoi știau cât de mult le păsa celor de jos de binele celor din locuri mai îndepărtate.

— Eu zic să faci un om de lut, poate că el ți-ar asculta poruncile, dar pe oameni nu te baza decât pe termen scurt.

Vorbise în glumă, însă Moș Alexe căzu pe gânduri, cu o mână la barbă și una pe undiță.

— Un om de lut... cugetă el.

Când îl văzu că nu mai spune nimic un timp destul de îndelungat, Pasărea Măiastră se întoarse iar spre el.

— Ai altă idee?

— Nu, nu, dădu Moș Alexe din umeri, însă vocea îi era întocmai ca a unui meșter gata să se târguiască. Poate doar asta.

Și atunci își lăsa undița jos cu oarecare grijă și, suflecându-și mânecile mantiei, își băgă mâna până la cot în coșul din dreapta sa și scoase de-acolo un pește straniu, imens, cu solzii ascuțiți aproape lucind în lumina lunii. Îl așeză în poală și îl bătu ușor cu mâna când acesta începu să se zbată, apoi Moș Alexe se uită zâmbind la Pasărea Măiastră.

— Poate doar *ăsta*.

— Pe ăsta tot de-acolo l-ai luat? îl întreabă Pasărea Măiastră, cu oarecare dispreț.

Moș Alexe zâmbi și își întoarse din nou privirea către peștele în care părea să mocnească un fel de furie rece, de făptură din adâncuri.

Pasărea Măiastră se uită spre coastă, apoi din nou la el.

— E cineva care încearcă să facă o vraja chiar acum, acolo sus în turn.

Moș Alexe îi urmări privirea spre castelul brăzdat de ploaie din depărtare și se luminează la față, chiar când pe mare apărură fulgere, și norii de furtună se mai apropiaseră de coastă.

— O vraja, zici. Ce fel de vraja? Putem să ne agățăm de ea?

— E una mică, dar nu văd de ce nu, spuse Pasărea Măiastră.

Lin ca un fulg, se lăsă să cadă de pe creangă, călcând pe nori și ceață până ajunse la marginea stâncii, unde se aplecă puțin și își îndreptă privirea către țarm.

după Adriana C. Grigore, *Apă, praf și soare*

**văgăună* - scobitură în pământ sau în trunchiul unui copac (folosită de unele animale sălbatice ca adăpost);

**onix* - piatră semiprețioasă;

**a răpune* - a doborî, a distruge, a înfrînge un adversar.

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul la cerințele de mai jos, cu privire la textele date.

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1. Transcrie, din articolul de dicționar, sensul pe care îl are, în textul 2, cuvântul subliniat. **2 puncte**

VRĂJĂ, *vrăji*, s. f. **1.** Acțiunea de *a vrăji* și rezultatul ei; transformare miraculoasă a lucrurilor; mijloace magice folosite pentru aceasta; farmec, vrăjitorie. ♦ Descântec. **2.** Atmosferă de încântare, de farmec, de atracție. Loc. adj. (Rar) **În vrajă** = care este vrăjit, care încântă. – Din sl. **vraža**.

***, *Dicționarul explicativ al limbii române*

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

Dacă broaștele cântă înainte de Alexii, atunci primăvara va fi:

- e) lungă și frumoasă.
- f) lungă și rea.
- g) scurtă și frumoasă.
- h) scurtă și rea.

Răspunsul corect:

☐

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

Ritualurile de ziua Sfântului Alexie încep, înainte de marea sărbătoare, cu:

- e) o zi.
- f) două zile.
- g) trei zile.
- h) șapte zile.

Răspunsul corect:

☐

4. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

Pasărea măiastră atârnă cu capul în jos:

- e) în turn.
- f) în văgăună.
- g) pe o creangă.
- h) pe o stâncă.

Răspunsul corect:

☐

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textele date. **6 puncte**

Textul 1

Afirmația	Adevărat	Fals
Anual, la 17 Martie, se serbează Alexe Boji, Alexe cel Viteaz și Teple Alexe.		
În toate ținuturile, ziua de 17 martie e sărbătorită doar de pescari.		
De sărbătoarea Sfântului Alexe (Alexii) se țin ritualuri de primăvară.		

Textul 2

Afirmația	Adevărat	Fals
Vântul puternic smulge undița din mâna lui Moș Alexe.		
Castelul la care se uită personajele este pe malul mării.		
Bătrânul scoase doi pești cu solzi albi din coșul din stânga sa.		

6. Explică, în unu – trei enunțuri, un motiv pentru care Moș Alexe se întâlnește cu Pasărea Măiastră, valorificând textul 2. **6 puncte**

7. Prezintă, în 20 – 40 de cuvinte, o trăsătură a textului dialogat, valorificând textul 2. **6 puncte**

8. Precizează o asemănare și o deosebire de conținut între cele două texte. **6 puncte**

9. Crezi că adolescenții de azi sunt interesați de cunoașterea ritualurilor tradiționale? Motivează-ți răspunsul, în minimum 30 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

B.

1. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria în care există un cuvânt care conține triftong este:

- e) „târguiască”.
- f) „gânditoare”.
- g) „Măiastră”.
- h) „păsăroaică”.

Răspunsul corect: ☐

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria în care cuvintele subliniate sunt omonime este:

- e) „a luat un cărbune aprins și l-a înfipt în zăpadă”; Sania alunecă ușor pe omăt.
- f) „broaștele vor ieși prin ogradă”; La terminarea studiilor, vor ieși medici.
- g) „Pasărea Măiastră se uită spre coastă”; Prietenii adevărați nu se uită niciodată.
- h) „petrec până la miezul noptii”; Au așteptat miezul zilei pentru a porni la drum.

Răspunsul corect: ☐

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Bătrânul scoate mâncarea coș.

- e) de la;
- f) din;
- g) în;
- h) pe la.

Răspunsul corect: ☐

4. Alcătuieste un enunț în care verbul aflat la gerunziu în secvența „acesta încep să se zbată, apoi Moș Alexe se uită zâmbind la Pasărea Măiastră” să fie utilizat la modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul singular. **4 puncte**

verbul:

enunțul:

5. Rescrie secvența „Un bătrân cu barba lungă.”, folosind formele de plural ale substantivelor. **4 puncte**

6. Scrie funcția sintactică a cuvintelor subliniate în fragmentul: „În fiecare an descui pământul pentru primăvară, ca să iasă vietățile astea ce stau în el pe timpul iernii, și mereu mai ies și jivine necurate, de au început să brăzdeze pământul. Oricât aș încerca eu să le prind și să le bag la loc, tot ies și mai multe de cum deschid văgăuna* în anul următor.”. **4 puncte**

Cuvântul	Funcția sintactică
fiecare	
(pentru) primăvară	
aș încerca	
le	

7. Completează enunțurile următoare, mesajul unui călător pe mare, cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze. **6 puncte**

Am pornit pe mare într-o zi senină. După multe luni de călătorie, _____ (*a descoperi*) o insulă _____ (*exotic*). Pot spune că este impresionantă frumusețea acestor _____ (*loc*).

8. Imaginează-ți că te întâlnești cu Pasărea Măiastră. Formulează două întrebări pe care le-ai adresa păsării. În răspunsul tău, vei utiliza *un pronume interogativ* și *un adverb de timp*, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

SUBIECTUL II

20 de puncte

1. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o valoare identificată în textul 1, pe baza unui exemplu din textul dat și a unui exemplu din cultura universală. În redactarea răspunsului, vei valorifica experiența culturală (de exemplu: literatură, pictură și alte arte, obiceiuri/tradiții, personalități) sau experiența personală într-un context cultural. **6 puncte**

14 puncte

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Notă!

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

EVALUAREA NAȚIONALĂ (5)

Citește cu atenție textele de mai jos:

Textul 1

România este o țară care are toate tipurile de ape curgătoare, iar râurile ocupă un loc important printre acestea. Toate râurile din România aparțin bazinului hidrografic al Mării Negre. Majoritatea râurilor de pe teritoriul României au origine carpatică, Marea Neagră fiind cea care colectează apa râurilor, prin intermediul bazinului Dunării.

Teritoriul țării noastre este străbătut de mii și mii de kilometri de râuri, iată câteva lucruri mai puțin știute despre aceste ape.

Singurul râu din România care curge de la sud la nord este râul Nicolina. Acesta izvorăște din comuna Bârnova (județul Iași) și se varsă în râul Bahlui, pe teritoriul municipiului Iași și are o lungime de aproximativ 20 de km.

Caraș este râul cu cei mai mulți afluenți din țara noastră. Acesta are 19 afluenți.

În România, Dunărea parcurge 1050 km.

Oltul izvorăște din Munții Hășmașul Mare și străbate șapte județe, astfel: Harghita, Covasna, Brașov, Sibiu, Vâlcea, Olt și Teleorman.

Dunărea este al doilea ca lungime dintre fluviile Europei, după Volga. Este singurul din Europa care curge de la est la vest, având izvorul în Munții Pădurea Neagră din Germania. Dunărea parcurge 10 state (Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, România, Bulgaria, Republica Moldova și Ucraina) și patru capitale europene (Viena, Bratislava, Budapesta și Belgrad), pentru ca, după 2.860 de kilometri, să formeze Delta Dunării și, apoi, să se verse în Marea Neagră prin cele trei brațe: Chilia, Sfântu Gheorghe și Sulina.

Primul pod peste Dunăre a fost construit de Apolodor din Damasc, care a avut nevoie de doar doi ani (între anii 103 și 105). Legătura dintre cele două maluri este lungă de circa 1135 metri și are 12 metri înălțime.

Cel mai mic râu din România este Putna, aceasta având o lungime de 144 de kilometri.

***, *Curiozități despre râurile care străbat teritoriul României*, www.anidescoala.ro

Textul 2

Liniște. Căldură. Soare.

Sălciile plângătoare

Stau în aer, dormitând.

Un vițel* în râu s-adapă

Și-o femeie, lângă apă,

Spală rufele, cântând.

Și din vale abia vine
Murmur slab, ca de albine,
Somnoros și uniform:
Râul, strălucind în soare,
Ceartă sălciile, care
Toată ziulica dorm.

Sub o salcie bătrână
Și cu-o carte groasă-n mână
Care-mi ține de urât,
M-am culcat în fân pe spate, -
Somnul lin, pe nechemate,
A venit numaidecât.

Cântec, murmur, adiere
De zefir în frunze pier
Și rămâne doar un glas
Care umple valea-ngustă.

.....

Ia te uită, o lăcustă
Mi-a sărit tocmai pe nas!

George Topîrceanu, Zi de vară

*vițel – puiul vacii, până la circa un an.

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul la cerințele de mai jos, cu privire la textele date.

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1. Transcrie, din articolul de dicționar, sensul pe care îl are, în textul 2, cuvântul subliniat. **2 puncte**

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman
2014-2020

ZEFIR, (1) *zefiri*, s. m., (2) *zefiruri*, s. n. **1.** S. m. Vânt slab, călduț, care suflă primăvara dinspre apus; *p. gener.* vânt cald, plăcut; adiere. **2.** S. n. Țesătură ușoară de bumbac mercerizat, de o singură culoare sau cu dungi colorate, din care se confecționează obiecte de lenjerie; (la pl.) diverse sorturi din această țesătură. – Din fr. **zéphyr**, lat. **zephyrus**.

***, *Dicționarul explicativ al limbii române*

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Oltul trece prin județe.

- e) patru
- f) șase
- g) șapte
- h) zece

Răspunsul corect:

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Seria care cuprinde state străbătute de Dunăre este

- i) Austria, Germania, Slovenia.
- j) Croația, Bulgaria, Ucraina.
- k) Slovacia, Italia, România.
- l) Ungaria, Cehia, Serbia.

Răspunsul corect:

4. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

În secvența „Cântec, murmur, adiere/De zefir în frunze piere” există

- a) o antiteză.
- b) o comparație.
- c) o enumerație.
- d) o repetiție.

Răspunsul corect:

☐

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textele date. **6 puncte**

Textul 1

Afirmația	Adevărat	Fals
Putna este râul din România care are cei mai mulți afluenți.		
Râul care curge în România de la est la vest este Nicolina.		
În anul 104, podul lui Apolodor din Damasc era în construcție.		

Textul 2

Afirmația	Adevărat	Fals
Pe malul râului se află un șir de tei plini de parfum.		
Admirând natura, omul este cuprins de o stare de liniște.		
În text sunt prezentate atât ziua, cât și noaptea de vară.		

6. Explică, în unu – trei enunțuri, un motiv pentru care omul adoarme în mijlocul naturii, valorificând textul 2. **6 puncte**

7. Prezintă, în 20 – 40 de cuvinte, o trăsătură a textului liric, valorificând textul 2. **6 puncte**

8. Precizează o asemănare și o deosebire de conținut între cele două texte.

6 puncte

9. Ți-ar plăcea să faci o călătorie pe Dunăre? Motivează-ți răspunsul, în minimum 30 de cuvinte, valorificând textul 1.

6 puncte

B.

1. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Cuvântul în care numărul literelor este diferit de numărul sunetelor este:

- i) „lungime”
- j) „majoritatea”
- k) „nechemate”
- l) „zefir”

Răspunsul corect:

☐

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

În zilele ... ale verii mergem la râu.

- a) cald;
- b) caldă;
- c) calzi;

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

d) calde.

Răspunsul corect:

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Am ajuns la ... braț al Dunării.

a) primul;

b) prima;

c) primului;

d) primei.

Răspunsul corect:

4. Alcătuieste un enunț în care adjectivul din secvența „Și din vale abia vine/Murmur slab, ca de albine,” să fie adverb.

4 puncte

adjectiv:

enunțul:

5. Rescrie secvența „lucruri mai puțin știute despre aceste ape”, folosind forma de singular a substantivelor.

4 puncte

6. Scrie funcția sintactică a cuvintelor subliniate în fragmentul: „Majoritatea râurilor de pe teritoriul României au origine carpatică, Marea Neagră fiind cea care colectează apa râurilor, prin intermediul bazinului Dunării.”.

4 puncte

Cuvântul	Funcția sintactică
au	
carpatică	
apa	
Dunării	

7. Completează enunțurile următoare, reprezentând mesajul unui copil pasionat de drumeții, cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze. **6 puncte**

În timpul _____ (*vacanță*, numărul singular) de vară, mi- _____ (*a dori*, modul condițional-optativ, timpul prezent) să organizez o serie de drumeții în Munții Carpați. Sper să am parte de experiențe de neuitat alături de colegii _____ (*meu*).

8. Imaginează-ți că organizezi o drumeție. Redactează, în minimum 20 de cuvinte, un mesaj de popularizare a activității pe care o planifici. Mesajul tău trebuie să conțină *un substantiv propriu* și *un pronume nehotărât*, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

SUBIECTUL II **20 de puncte**

1. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o valoare identificată în textul 2, pe baza unui exemplu din textul dat și a unui exemplu din cultura universală. În redactarea răspunsului, vei valorifica experiența culturală (de exemplu: literatură, pictură și alte arte, obiceiuri/tradiții, personalități) sau experiența personală într-un context cultural. **6 puncte**

- În redactarea răspunsului tău, trebuie:

- Pentru conținutul compunerii vei primi 10 puncte, iar pentru redactarea acestuia, 4 puncte (unitatea compoziției; coerența textului; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și a ortografiei).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă numai în cazul în care compunerea are minimum 70 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

[illegible]

COMPETENȚĂ
ȘI EFICIENȚĂ

Notă!

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

Titlul proiectului: : „Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România”

Beneficiarul proiectului: Ministerul Educației

Elaboratori: Maxim Andreia Nicoleta

Bărbos Liana Cecilia

Szabó Zsolt

Validatori: Alt Adina Cornelia

Galeș Iuliana

Data publicării:

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.